

ZBERATEL'® 2008

1

Ročník XIV.
Cena 59 Sk

ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATEĽOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

Nový rok
sme
privítali
aj novou
známkou
na listy
1. triedy
do 50 g.

Naši
západní
susedia
signalizujú
voľnú
cestu do
Európy
(6 – 7)

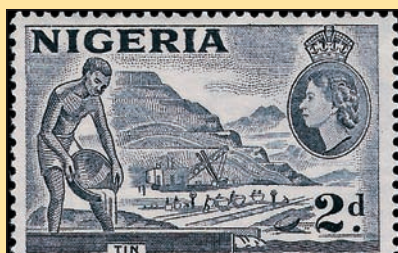
Pestrý výber námetov, teritórií
aj papierových platiel
(40 – 43)

Z PONUKY FIRMY
ZBERATEĽ

Pokračujeme cestou dolu Váhom popri Margite, kde podľa autora je najnebezpečnejšie miesto na Váhu (Zberateľské state)

Počítačové programy pomáhajú určiť farebné odtiene známok (26 – 27)

Nájdenny zlatý poklad aj s významnými razbami z Kremnice (8 – 10)

Známa séria telefónnych kariet Španielska Fauna Ibérica má prvé puzzle (11 – 13)

Vážení čitatelia,

veríme, že sviatočná atmosféra ešte pretrváva a bude chvíľu doznievať; náš-váš časopis sa medzitým prehupol už do svojho štrnásteho ročníka – pomaly dospieva. Možno má ešte nejaké svoje vrtochy, ale spoločne sa ho snažíme vychovať tak, aby bol dobrým spoločníkom.

Rok, ktorý sme načali, sa začína na magickú osmičku, preto núdza o pripomínanie významných udalostí určite nebude. A hneď skraja sme oslávili 15 rokov Slovenskej republiky. Pred 60 rokmi, na prvej povojnovej olympiáde sa začali významné športové úspechy nezabudnuteľného E. Zátopka, ale v tom roku sme mali najprv „vítazný február“, ktorý sme si pred 40. rokmi už nechceli pripomínať – začal sa demokratický proces v býv. Československu, ktorý sa skončil v augus-

K januárovému číslu Zberateľa

te „bratskou pomocou“ na tankoch. Pred 40. rokmi sa uskutočnila aj svetová výstava Praga 68, ktorá sa po desiatkach rokov zopakovala. A uskutočnila sa aj v tomto roku. My sa pripravujeme na piate Bratislavské zberateľské dni, ktoré by mali mať omnoho väčšiu zahraničnú účasť a bohatší sprievodný program.

V decembri nám nové známky do zbierok nepridubli, len dva poštové lístky. Ten prvý, s vyznačenou nominálnou hodnotou symbolmi, si zasluhuje pozornosť. Ved' by mal platiť aj po prechode na európsku menu.

Príležitostné pečiatky opäť naplnili svoje štandardné miesto a vhodne dopĺňajú rôzne spoločenské, kultúrne aj filatelistické akcie.

Numizmatika je zastúpená príspevkom K. Zozulákovaj o poklade zlatých mincí. M. Jobek v 117. MOT informuje o našich novinkách, o zážitkoch z burzy u protinožcov a o zaujímavosti španielskej série Fauna Ibérica. D. Evinic v poštovej histórii píše o podaciach lístkoch v období 1944 – 1954. J. Soľava pokračuje v seriáli o operencoch – spoločníkoch človeka. Zastúpená je aj známková tvorba z pera A. Paulinyovej. Na publikovanú správu o nových typoch čs. známok známej emisie Ryby z roku 1966 reaguje M. Gerec. O málo známom pomníku M. R. Štefánika v Leopoldove píše J. Maniaček. O využití počítača pri určovaní farebných odtieňov známok informuje Z. Raduška. Číslo doplníme viacerými kratšími príspevkami, inzerciou, ponukou a informujeme o pripravovaných zberateľských stretnutiach. Prílohou je pokračovanie cesty dolu Váhom v Zberateľských statiach.

Úspešné vykročenie do nového roka a veľa príjemných chvíľ strávených so Zberateľom vám želá

Vaša redakcia

ZBERATEĽ®

Ročník XIV. - 2008 • Číslo 1 • Cena 59 Sk

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALTS

- **Novinky Slovenskej pošty** / New issues of Slovak Post / Neuheiten der Slowakischen Post (3-5)
- **Z noviniek našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuheiten unserer Nachbarn (6-7)
- **K. Zozuláková: Poklad zlatých mincí z Újfehértó** / Treasure of gold coins from Újfehértó / Goldmünzenschatz von Újfehértó (8-10)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu** (117) / Short column of a phonocard collector / Kurz über den Telephonkarten (11-13)
- **D. Evinic: Podacie lístky od r. 1944 do r. 1954** / Receipts from 1944 to 1954 / Aufgabescheine von 1944 bis 1954 (14-17)
- **R. Fischer: Filatarsie – mylný objav o nezbytnosti umění** / Filatarsy - a mistaken discovery on necessity of art / Filatarsie – eine irrtümliche Entdeckung der Kunstnotwendigkeit (18-21)
- **M. Gerec: Obrátené logo SP na odtlačkoch výplatných strojov** / Inverted logo of SP on meter cancellations / Umgekehrtes Logo der SP in Postmaschinenaabdrucken (22)
- **J. Soľava: Operence – spoločníci človeka – Belorítka obyčajná** / Birds – companions of people – The House Martin / Vögel – Gesellschafter des Menschen – Delichon urbica (23)
- **A. Paulinyová: Známková grafika** (15) / Postage stamp and stamp graphics / Briefmarken und Entwurf von Briefmarken (24-25)
- **Z. Raduška: Identifikácia farebných odtieňov** / Identification of colour hues / Farbschattierungidentifikation (26-27)
- **J. Maniaček: Málo známy pomník Štefánika v Leopoldove** / Less known monument of Štefánik in Leopoldov / Wenig bekannt Štefánikdenkmal in Leopoldov (30-31)
- **A. Urminský: Malebná cesta dolu Váhom v sprievode baróna A. Medňanského** (II) / Príloha / Supplement - Scenic way down the river Váh accompanied by baron A. Medňanský (II) / Beilage – Weg runter des Flusses Váh im Begleiteung des Barones A. Medňanský

ZBERATEĽ®

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek ml., Bratislava. Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95 zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/2070 2674, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 59 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2008 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 590 Sk, pre abonentov z Českej republiky 982 Sk (785 Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 1250 Sk (37 €), pre abonentov zo zámorských krajín 1600 Sk (67 USD).

■ Zasielanie príspevkov a inzerátov: Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na CD, prinesené v USB kľúčik alebo čitateľne napísané ručne. Obrazové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevýžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ Číslo 1/2008:

Redakčná uzávierka 18. decembra 2007
Do tlače zadané 21. decembra 2007
Dátum vydania 29. decembra 2007

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj začatého riadku inzerátu je 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme zľavu 30%. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzovníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkaný materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 02 44 250 149, 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ alebo do vypredania zásob. Abonentom časopisu poskytujeme na ponúkaný tovar zľavu 5%.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál
- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov, do správy pre prijímateľa uveďte meno a druh platby
- z ostatných štátov Európy a Záhoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, IBAN: SK66 0900 0000 0001 70170280 BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál
- peňažnou poukážkou typu H v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukážkou typu U v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo spravidelného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

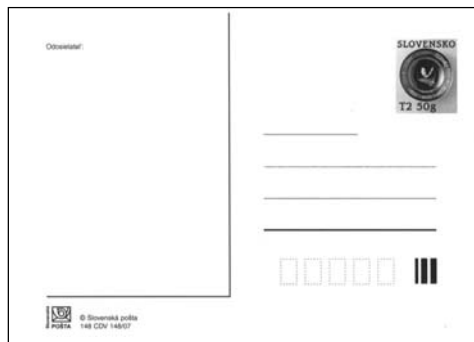
Redakcia Zberateľa na Račianskej 17 má nové tel. číslo:
☎ 02/2070 2674, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk
návšteva redakcie v utork 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod.
Iný termín po dohode.

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATEĽSKÉ MATERIÁLY

■ CDV: Pozdišovská keramika

Slovenská pošta, a. s., vydala 17. 12. 2007 poštový lístok s vytačenou známkou „Pozdišovská keramika“ s nominálnou hodnotou T2 50 g, ktorá zodpovedá poštovej sadzbe za list 2. triedy do 50 g v tuzemskom styku.

Autorom grafickej úpravy známky je Lubomír Krátky.

Poštový lístok je vytačený štvorfarebným ofsetom na bielom ofsetovom papieri gramáže 160 g/m² s ochrannými prvkami – hologramom (umiestneným vpravo vedľa zvislej deliacej čiary so symbolom Slovenskej pošty v podobe rastra) a mikropísmom (v 2. linke adresovej časti je text Slovenská pošta). Registračné číslo poštového lístka je 148 CDV 148/07. (Prvá časť nákladu nemá hologram.)

Poštový lístok vytačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s. a celkový náklad bude závislý od potrieb poštovej prevádzky.

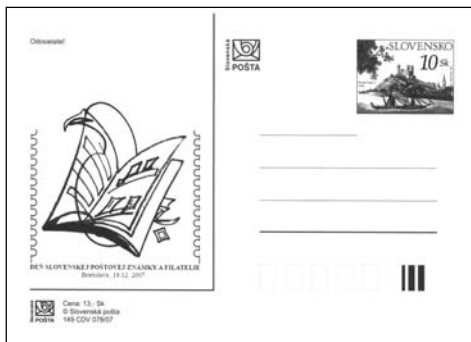
■ CDV: Deň slovenskej poštovej známky

Slovenská pošta, a. s., vydala 18. 12. 2007 príležitostný poštový lístok s vytačenou známkou „Doprava na Dunaji“ nominálnej hodnoty 10 Sk a prítlačovým motívom „Deň slovenskej poštovej známky“

V ľavej časti príležitostného poštového lístka je čierno-biela prítlač symbolizujúca filateliu.

Autorom prítlačového motívu je akad. mal. Tomáš Krčméry.

Poštový lístok na bielom ofsetovom papieri gramáže

160 g/m² ofsetovou technikou vytačila tlačiareň PROMPT, tlačiareň cenín, a. s., Bratislava, v náklade 2 300 kusov.

■ NL: Deň poštovej známky – Poľná pošta

Slovenská pošta, a. s., vydala 28. 11. 2007 nálepny list k príležitostnej poštovej známke „Deň poštovej známky – Poľná pošta“.

Na nálepnom liste sú zobrazené dopravné prostriedky pre poľnú poštu a pečiatky poľnej pošty. V hornej časti

nálepného listu je poštová známka emisie „Deň poštovej známky – Poľná pošta“.

Autorom výtvarného návrhu nálepného listu je akad. mal. Marián Čapka.

Nálepny list vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNÍHTLAC, Zohor.

■ CSO: Bratislavský hrad

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR vydalo 3. 12. 2007 služobnú celinovú obálku s vytlačenou známkou z háččka Bratislavský hrad.

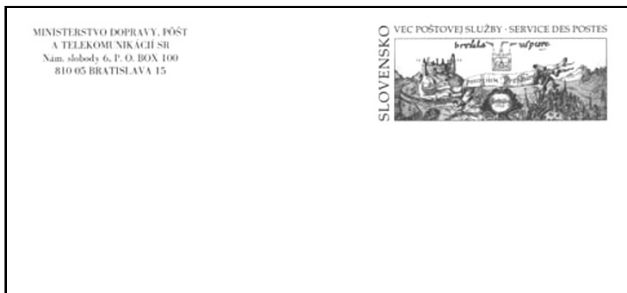
celinovú obálku s vytlačenou známkou emisie č. 411 „Vianoce 2007 – Vianočný stromček“.

Autorom výtvarného návrhu známky je akad. mal. Jana Kiselová-Siteková.

Známku na služobnú celinovú obálku formátu DL (220 x 110 mm) technikou líniová tlač z hĺbky – intaglio v kombinácii s viacfarebnou nepriamou tlačou z plochy vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava v náklade 3 100 kusov.

Služobná celinová obálka je určená na reprezentačné účely SP, a. s., a je nepredajná.

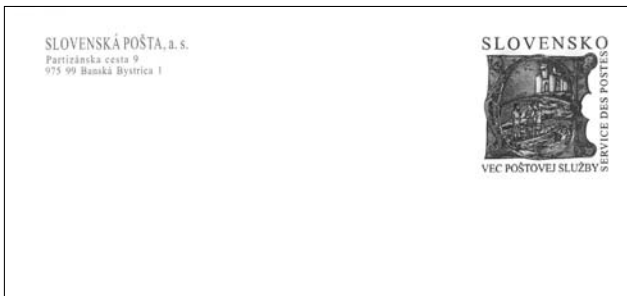
■ CSO: Bratislavský hrad

Autorom výtvarného návrhu známky je prof. Dušan Kállay, akademický maliar. Autorom grafickej úpravy natlačenej známky je František Horniak.

Známku na služobnú celinovú obálku formátu DL (220 x 110 mm) technikou líniová tlač z hĺbky – intaglio v kombinácii s viacfarebnou nepriamou tlačou z plochy vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava, v náklade 2 500 kusov.

Služobná celinová obálka je určená na reprezentačné účely MDPT SR a je nepredajná.

■ CSO: Vianoce 2007

Slovenská pošta, a. s., vydala 4. 12. 2007 služobnú

la tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava, v náklade 3 000 kusov.

Služobná celinová obálka je určená na reprezentačné účely SP, a. s., a je nepredajná.

Deň slovenskej poštovej známky a filatelie

spojený s ocenením najlepších známok a ich autorov si tradične pripomíname 18. decembra. Rovnako to bolo aj v predvianočnom týždni, keď ceny udeľovali Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR aj Slovenská pošta, a. s. Kto ocenenie získal, sa dozviete na str. 25.

(z podkladov SP spracoval -pem-)

■ Inaugurácia známky Poľná pošta

Posledná známka roka emisného plánu Slovenskej pošty je tradične venovaná Dňu poštovej známky a jej tematické zameranie v roku 2007 bolo určené Poľnej pošte.

Klub filatelistov TIRNAVIA v Trnave sa rozhodol pripraviť 28. novembra inauguráciu tejto známky v Hrnčiarovciach nad Parnou. Mnohí sa pýtali „a prečo je to v Hrnčiarovciach?“, keďže poňatie známky so zobrazením pracoviska poľnej pošty, prítláče FDC s dymiacim vláčikom a vojenskám „gázikom“ s otlačkami pečiatok poľných pôšt boli od tejto dedinky neďaleko Trnavy na míle vzdialené... Ale organizátori si stanovili súvislosti, prečo sa rozhodli pre Hrnčiarovce: Bola tu historická poštová stanica na linke z Viedne do Košíc, neďaleko Hrnčiaroviec sa pred tromi storočiami odohrala bitka medzi cisárskym vojskom a protihabsburskými povstalcami, ktorých viedol František Rákoczi II., ktorý v tých rokoch organizoval poštové spoje, vedúce severom Slovenska.

A to už bolo dost dôvodov na voľbu miesta inaugurácie známky, najmä keď do programu pripravilo Poštové múzeum Banská Bystrica aj aktiváciu pracoviska poľnej pošty. Kartoreprodukčná základňa Nemšová vydala oficiálny lístok poľnej pošty s obrazom pamätníka tejto bitky, ku ktorému smerovala preprava zásielok jazdeckým poslom a KF Tirnavia pripravil poštový lístok s historickým plagátom bitky pri Hrnčiarovciach. Na inaugurácii v miestnom kultúrnom dome predniesol zaujímavé historické súvislosti prof. Jozef Šimončíč, DrSc. Novú známku predstavil vedúci POFIS Mgr. Martin Vančo, PhD., ktorý spolu s autorom výtvarného návrhu ak. mal. Mariánom Čapkom a starostom obce obraz známky posypali prstou z bojiska.

Po odznení historických poštových signálov príchodu pošty a extra pošty prišiel jazdecký posol, aby poštový uzáver preniesol k pamätníku, kde ho prevzal mimoriadne zriadený poštový kurz. Pri pamätníku s vojenskou čestnou strážou sa uskutočnila malá ekumenická pobožnosť s modlitbami hrnčiarovského p. farára a p. farára cirkevného zboru evanj. cirkvi a. v. z Trnavy.

Na slávnostnej inaugurácii sa zúčastnili filatelisti z Trenčína, Hlohovca, Nitrý, Trnavy a ďalších klubov filatelistov, ktorým ak. mal. M. Čapka podpisoval FDC a pamätné listy. O dobrú náladu sa postarala hrnčiarovská dychovka. Starosta obce Ing. Rastislav Mrva pri obdarovaní hostí monografiou Hrnčiaroviec si povzdychol, že na známke „nie je nič z Hrnčiaroviec“, ale čo nie je, ešte môže byť v budúcnosti v inej poštovej podobe.

Organizátori tak dokázali, že spojením síl sa dá aj v malej obci pripravovať zaujímavé poštovo-filatelistické podujatie a ukázali tak príklad na nasledovanie aj klubom z väčších miest.

J. Mička

■ 7. 12. 2007 Banská Bystrica: 1: 25. VÝROČIE KF 53 – 53 • Viliam Löffler • čierna

TRENČÍN 1 • 13.12. 2007

■ 13. 12. 2007 Trenčín 1: 100 ROKOV BUDOVY ŠKOLY
• Janka Masárová, Ivan Kubela • čierna

■ 18. 12. 2007 Bratislava 1: DEŇ SLOVENSKEJ POŠTOVEJ ZNÁMKY A FILATELIE • Tomáš Krčméry • čierna

■ 18. 12. 2007 Trenčín 1: 50 ROKOV KLUBU FILATELISTOV • Ivan Tvrdý • čierna

■ 19. 12. 2007 Bratislava 1: 1992-SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR-2007 • Ervín Smažák • modrá

■ 21. 12. 2007 Spišská Nová Ves 1: FINÁLE EURÓPSKEHO POHÁRA JUNIOROV • Marián Kellner • modrá

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

Česká republika

Česká pošta vydala 12. 12. 2007 ďalšiu známku emisného radu **Krásna kvetov**, keď zobrazená je kokarda osinatá (*Gaillardia aristata*). Znáмка nominálnej

hodnoty 2,50 Kč bola vytlačená rotačnou oceľotlačou kombinovanou s trojfarebnou hlbkotlačou na tlačových listoch so 100 známkami a má kat. č. 0537.

Kokardy boli veľmi obľúbené už v záhradách našich babičiek. Odroda je výnimočná predovšetkým tým, že veľmi bohato

kvitne už v prvom roku po sejbě. Veľmi husté rastliny sú vysoké iba 20 a široké 25 cm. Kvety majú žiarivú oranžovo-červenú farbu so širokým žltým lemom a sú veľké až 10 cm. Nenáročná trvalka láka motýle a na slnečnom teplom stanovišti sa z nej môžeme tešiť mnoho rokov.

Pri príležitosti **vstupu Českej republiky do Schengenského priestoru** Česká pošta vydala 19. 12. 2007 známku nominálnej hodnoty 10 Kč (známka vyšla navyše oproti pôvodne oznámenému emisnému plánu).

Schengenský priestor založilo päť členských štátov Európskej únie (Francúzsko, Nemecko, Belgicko, Luxembursko a Holandsko), ktoré sa dohodli na zrušení všetkých kontrol osôb cestujúcich v rámci týchto zemí. Priestor sa označuje podľa mesta Schengen v Luxembursku, v ktorom bola 14. júna 1985 podpísaná Schengenská dohoda. V súčasnosti zahŕňa schengenský priestor územie 13 štátov EÚ, okrem nich podpísali Schengenskú dohodu Island a Nórsko. Po zrušení kontroly na vnútorných hraniciach ďalších deviatich členských zemí EÚ bude zabezpečený voľný pohyb osôb na území 24 štátov.

Česká republika (spolu so Slovenskou republikou

a ďalšími štátmi) sa stala súčasťou schengenského priestoru 21. decembra 2007, keď sa zrušili kontroly na pozemných hraniciach, a na konci marca 2008 sa zrušia aj na medzinárodných letiskách pri letoch v rámci Schengenu. Povinnosť cestovať s platným dokladom sa však zachová.

Na známke je logo vstupu ČR do schengenského priestoru tvorené semaforom s tromi zelenými signalizačnými svetlami a textom „Evropou voľnou cestou“ umiestneným na pozadí neba.

Znáмка bola vytlačená viacfarebným ofsetom na tlačových listoch s 35 známkami a má kat. č. 0538.

Česká pošta vydala 19. 12. 2007 ďalšiu výpltnú známku propagujúcu Svetovú výstavu poštových známok Praga 2008. Na známke nominálnej hodnoty 18 Kč je logo výstavy Praga 2008. Rovnaká známka v odlišnej farbe bola vydaná 1. decembra 2006 (hodnota 7,50 Kč) a 4. apríla 2007 (hodnota 11 Kč).

Znáмка bola vytlačená ofsetom vo farbe zelenej a má kat. č. 0539.

Rakúsko

Rakúska pošta pokračuje vo vydávaní známok žijúcich osobností a 8. 12. 2007 vydala známku s portrétom známeho televízneho moderátora **Thomasa Gottschalka** a logo jeho najznámejšej show **Stavme sa, že...**, najsledovanejšieho zábavného programu v priamom prenose v nemecky hovoriacich krajinách. Tento program sa vysiela od 14. februára 1981 až dodnes. Thomas Gottschalk prevzal jeho moderovanie po 40. časti a s malou prestávkou sa mu stále venuje. Je zároveň najžiadanejším moderátorom rôznych významných spo-

ločenských akcií. Za svoje účinkovanie v médiach bol dvakrát ocenený Zlatou kamerou a v roku 2005 získal Zlatú ružu v Montreaux.

Dnes 57-ročný moderátor nachádza svoj druhý domov v Malibu, v Kalifornii.

Známku nominálnej hodnoty 65 centov ofsetom vytlačila Rakúska štátna tlačiareň v náklade 700 000 kusov.

Ukrajina

Ukrajinská pošta vydala 16. 11. 2007 dve známky, **vianočnú a novoročnú**, s rovnakou nominálnou hodnotou (po 70 k.). Znamky boli vytlačené ofsetom v súťači.

Ukrajinská pošta vydala 26. 11. 2007 príležitostnú známku k európskemu futbalovému šampionátu **EURO 2012!** Je to zrejme prvá známka vydaná k udalosti, kto-

rej bude v tomto roku predchádzať ešte Euro 2008 v Rakúsku a Švajčiarsku.

Známka v tvare pravouhlého trojuholníka bola vytlačená ofsetom.

Ukrajinská pošta vydala 22. 12. 2007 hárček so šiestimi známkami **ukrajinských ľudových krojov**. Všetky známky majú rovnakú nominálnu hodnotu 70 k.

Na ukážku prinášame dve známky z hárčka.

(spracoval -pem-)

Slovenská numizmatická spoločnosť – pobočka Bratislava

Plán prednášok na 1. polrok 2008

15. 01. 2008 – Ing. Milan Burian:

Leopold I. (1657 – 1705) na bratislavských numizmatických pamiatkach

19. 02. 2008 – PhDr. Ján Hunka, CSc.:

Zaujímavé nálezy mincí z výskumu kostolíka v Kopčanoch

18. 03. 2008 – Výročná členská schôdza

15. 04. 2008 – Mgr. Anton Fiala:

Medaila – ako ocenenie za zásluhu

20. 05. 2008 – Rezervované pre prednášku PhDr. P. Dvořáka

17. 06. 2008 – Členská schôdza

Ing. Otakar Srna, CSc.: Stribro v dejinách peňazí

Prednášky a členské schôdze sa budú konať v Mestskom múzeu v Bratislave, Primaciálne nám. č. 3, v kinosále na nádvorí Starej radnice, od 16. 00 do 18. hod. E.M.

Poklad zlatých mincí z Újfehértó.

Koncom apríla 2002 priniesli do Múzea Andrása Jósu v Nyíregyháze 64 kusov zlatých mincí z Újfehértó. Podľa nálezcov sa našli pri úprave vnútornej záhrady v hĺbke 5 – 20 cm pod povrchom. V prinesenom materiáli medzi uhorskými a zahraničnými dukátmi sa nachádzal aj 10-násobný sedmohradský dukát Juraja II. Rákocziho. Táto skutočnosť vyvolala okamžitú obhliadku náleziska odbornými pracovníkmi múzea, ktorí počas troch dní zozbierali ďalšie mince. Ich konečný počet je 261 kusov a boli pravdepodobne ukryté v keramickej nádobe svetlej farby, ktorej úlomky sa tiež našli. Hmotnosť nálezu je 1,30 kg.

Nález má takéto zloženie: 132 uhorských, 8 sedmohradských, 7 poľských mincí; obsahuje aj razby Nemeckého cisárstva, nemeckých miest a cirkevných panstiev, ale aj razby benátske, holandské a švajčiarske. Zaujímavé sú české razby rodu Rožmberk a Valdštejn. Poklad, ktorý obsahuje aj skutočné unikáty, možno

z ktorého pochádzajú. Druhú hypotézu podporuje pestrá skladba pokladu, prítomnosť poľských, sedmohradských, gdanských Lübeckých, hamburských, benátskych mincí – teda razieb veľkých obchodných stredísk, ako aj letopočet najmladšej razby.

Dosiaľ nájdené nálezy potvrdzujú, že obeh peňazí v Sabolčskej župe bol značne rôznorodý vďaka obchodu. Treba však zobrať do úvahy, že od II. polovice 17. storočia sa tento región stal dejiskom politických zápasov a objektom záujmu troch väčších mocností. Jedným bol samozrejme právny územný nárok Uhorského kráľovstva, druhý Sedmohradského kniežatstva a tretí Osmanskej ríše.

Cez územie župy prechádzali dôležité obchodné cesty. Jedna z nich spájala Sedmohradsko s hornouhorským a poľským územím. Je tiež významné, že jedna z dôležitých trás zainteresovaná v obchode s hovädzím dobytkom prechádzala cez Újfehértó do

Debrecina a odtiaľ na západ Európy. Cez mestečko prechádzala aj stará poštová cesta, dokonca stará soľná cesta. **Újfehértó** je mesto v Sabolčskej župe, cca 20 km od Nyíregyháze – smerom na Debrecen. Formovalo sa v 16. storočí, keď sa vyludnili okolité malé obce. Meno dostalo podľa alkalického jazera na východnej strane. V období tureckého pan-

ohraničiť rokmi panovania Žigmunda I. Luxemburského, teda začiatkom 15. storočia. Najmladšou mincou je dukát Leopolda I. z roku 1684. V náleze sa nachádza zlatý odrazok guldirera Vladislava II. v hmotnosti 7-dukátu, 10-násobné dukáty Gabriela Bethlena (2) a Ferdinanda III. (2), spomínaný 10-násobný dukát Juraja II. Rákocziho, 4-násobný dukát mesta Toruň za Jána Kazimíra, ako aj zriedkavé razby poľského panovníka Vladislava IV. a švédskeho Karola X.

Názory na príčiny ukrytia pokladu, ktoré vyplývajú z jeho charakteru sa rozchádzajú. Na jednej strane sa vynára možnosť ukrytia tezaurovaného majetku v čase nebezpečenstva prchajúcim miestnym šľachticom alebo bohatým mešťanom, alebo náhle ukrytie majetku obchodníka. V prospech prvého predpokladu hovorí prítomnosť viacnásobných dukátov a veľký časový úsek,

stava sa obyvateľstvo z obavy pred útlakom a prenasledovaním uchýlilo k slanému jazeru, vedľa ktorého vznikla usadlosť Újfehértó (Nové biele jazero), ktorá sa spomína v písomných prameňoch od r. 1608. V roku 1627 ho už obývali hajdúsi, ktorých tu usadil Gabriel Báthori (vtedy sa usadlosť nazývala Rácfehértó, čo poukazuje na etnický pôvod hajdúchov). Výsady hajdúchov sa skončili koncom 17. storočia, keď sa popri Rákocziovcoch objavilo v radoch zemepánov viacero šľachtických rodín. V roku 1836 dostala usadlosť od Ferdinanda V. štatút poľnohospodárskeho mesta, čo spustilo jeho ďalší rozkvet. V II. polovici 19. storočia sa postavila železničná stanica a kasino, poštový úrad, usadilo sa tu čoraz viac remeselníkov, spomedzi ktorých treba spomenúť pestovateľov hodvábnika. Na prelome storočí sa postavili mlyny a liehovar. Napriek tomu ho v r. 1886 prekva-

lífkovali na obec a štatút mesta znovu získalo o viac ako 100 rokov neskôr (v r. 1992).

Zloženie pokladu

Uhorsko:

Žigmund I. (1387-1437) – dukát (1436), Sibiu (1),
Matej Korvín (1458-1490) – dukát (1485), Veľká Baňa
(Nagybánya) (1)

Vladislav II. (1490-1516) – zlatý odražok guldinera
1506, Kremnica (1) (obr. 2a, 2b - obr. 2a na obálke)

Ferdinand I. (1526-1564) – dukáty 1544-1563, Kremnica (4)

Maximilián II. (1564-1576) – dukáty 1567-1578, Kremnica (5)

Rudolf II. (1576-1608) – dukáty 1583-1605, Kremnica (14)

Matej II. (1608-1619) – dukáty 1610-1616, Kremnica,
Veľká Baňa (6)

Ferdinand II. (1619-1637) – 2-dukáty 1631-35 (3), duká-
ty 1622-1637 (11)

Ferdinand III. (1637-1657) – dukáty 1640-1659 (25)

Leopold I. (1657-1705) – dukáty 1659-1684 (61)

Sedmohradsko:

Žigmund Bathori (1581-1601) – dukát 1593 (1)

Gabriel Bathori (1608-1613) – dukát 1612 (1)

Gabriel Bethlen (1613-1629) – 10-dukáty 1619
(obr. 3a,b), 1628 (2), dukát 1618 (1)

Juraj I. Rákoci (1630-1648) – dukáty 1646, 1648 (2)

Juraj II. Rákoci (1648-1660) – 10-dukát 1652 (1)

Rakúsko:

Tirolsko: Maximilián (1612-1618) – dukát b.l. (1)

Ferdinand III. (1627-1657) – 10-dukát 1646 (1),

2-dukáty 1649-1651 (4)

Česko:

Ferdinand III. (1637-1657) – 10-dukát 1640 (1), 2-dukát
1654 (1), dukát 1651 (1)

Vilém z Rožmberka (1581-1592) – dukát 1582 (1)

Albrecht z Valdštejna (1625-1634) – dukát 1631(1)

Sliezske:

Leopold I. (1657-1705) – dukát 1675 (1)

Salzburské arcibiskupstvo:

Ernest Bavorský (1540-1554) – 2-dukát 1548 (1)

Wolf Dietrich von Raitenau (1587-1612) – 2-dukáty
1599, 1606 (2)

Paris von Londron (1619-1653) – 2-dukáty 1647 (16),
dukáty 1638-1643 (4)

Max Gandolf von Kuenburg (1668-1687) – dukáty 1669-
1679 (3)

Nemecko:

Bavorsko: Maximilián II. (1598-1651) – 2-dukát 1647 (1)

Brandenburg-Ansbach: Fridrich II., Albert a Kristián
(1625-1634) – dukáty 1626-1630 (4)

Brandenburg-Bayreuth: Kristián (1603-1655) – dukát
1630 (1)

Kristián Ernest (1655-1712) – dukát 1664 (1)

Brandenburg-Prusko: Fridrich Viliam (1640-1688) –
dukáty 1651-1665 (2)

Braunschweig-Wolfenbüttel: Fridrich Ulrich (1613-1634)
– dukát 1630 (1)

August (1635-1666) –
dukát 1639 (1)

Württemberg: Eberhard
III. (1628-1674) – 2-dukát
1648 (1)

Arcibiskupstvo Mohuč:

Ján Filip von Schönborn
(1647-1673) – dukáty
1651-1663 (6)

Arcibiskupstvo Bam-
berg: Melchior Otto Voit v.
Salzburg (1642-53) –
dukát 1647 (1)

Rád nemeckých rytierov:

J. Eustach v. Westernach (1626-27) – dukát 1626 (1)

Mestá:

Augsburg – dukáty 1636-1664 (12)

Brémy – dukát 1642 (1)

Hamburg – dukáty 1497-1664 (16)

Kolín – dukát 1655 (1)

Lübeck – dukát 1654 (1)

Norimberg – dukáty 1635-1649 + b.l. (11)

Poľsko:

Zigmund III. (1587-1632) – dukát 1609 (1)

Vladislav IV. (1632-1648) – dukát 1642 (1)

Ján Kazimír (1648-1668) – 4-dukát mesta Toruń 1655 (1)

(obr. 4a,b), mesto Gdansk za Jána Kazimíra – dukáty 1649-1662 (4)

4a,b

Švédsko:

Gustáv II. Adolf (1611-1632) – dukáty 1632 (2) (obr. 1)

Karol X. (1654-1660) – dukát b.l. (1)

Holandsko:

provincia Utrecht – dukát b.l. (1)

provincia Západné Frízsko – dukáty 1593-1603 (4)

Benátska republika:

Marino Grimani (1595-1605) – dukáty b.l. (2)

Antonio Priuli (1618-1628) – dukáty b.l. (2)

Francúzsko:

Strassburg – dukát b.l. (1)

Švajčiarsko:

Zürich – dukát 1645 (1)

Zloženie pokladu, čo sa týka krajín je veľmi podobné inému, oveľa väčšiemu pokladu z rovnakého obdobia – Košického zlatému pokladu. Práve pri jeho prehliadke

v novej, rekonštruovanej podobe pracovníkmi Múzea Andrása Jósu v Nyíregyháze, vznikla myšlienka prezentovať po prvýkrát poklad z Újfehértó verejnosti v troch nástenných vitrínach trezoru v historickej účelovej budove Východoslovenského múzea. Výstava, ktorú pripravili maďarskí kolegovia dr. Atilla Ulrich so spolupracovníkmi a s pomocou pracovníkov VsM bola otvorená pri príležitosti 135. výročia založenia múzea ako Hornouhorského muzeálneho spolku s výstižným názvom: *Spolu sú ligotavejšie ...spoločná výstava Košického zlatého pokladu a pokladu z Újfehértó*. Vernisáž sa konala pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí a galérií.

Kvôli výstave bol z Maďarska vypravený špeciálny „zlatý vlak“, ktorý umožnil aj maďarským návštevníkom zúčastniť sa na vernisáži. Spetrením programu bola ukážka fiktívneho prepadu a ukrytia pokladu šermiarskou skupinou ARAMIS a počas vernisáže sa razil suvenírový dukát Brandenburg-Ansbach z roku 1629.

Mince z Újfehértó boli inštalované v troch nástenných vitrínach, namiesto bohdanovského, „malého“ košického a veľkofolk-márskeho pokladu. Rozdelené boli na razby uhorské, raritné razby a razby ostatných európskych krajín. Zaujímavosťou strednej vitríny s raritami bol otočný tanier s 10-, 7- a 4-násobnými dukátmi a zrkadlové pozadie, ktoré umožnilo vidieť obe strany 10-násobných dukátov Gabriela Bethlena. Výstava bola doplnená zväčšenými obrazmi najzaujímavejších mincí v trezore a informatívnymi textami v slovenčine, maďarčine a angličtine, ktoré boli umiestnené na stíloch v „predsálí“ pokladu. Oživením výstavy bola aj hudobne podfarbená nahrávka fiktívneho prepadu a ukrytia pokladu v slovenčine a maďarčine.

K výstave boli vyhotovené dvojjazyčné pozvánky, leporelo a v priebehu trvania výstavy (18. máj – 8. október 2007) vydalo Múzeum Andrása Jósu dvojjazyčný farebný (maďarčina - nemčina) katalóg autorov Csabu Tótha a Atilla Ulricha.

Spoločná výstava najvýznamnejších pokladov zlatých mincí 15. – 17. storočia v Strednej Európe bola jedinečným príkladom cezhraničnej kultúrnej spolupráce a tešila sa veľkej pozornosti domácej i zahraničnej verejnosti.

Katarína Zozuláková
Východoslovenské múzeum

**MALÉ OKIENKO
TELEKARTISTU**
/117/
RUBRIKA PRE ZBERATEĽOV
TELEFÓNNYCH KARIET
Marian Jobek

Čo pribudlo do našich zbierok slovenských verejných TK?

V MOT 110 som naposledy opisoval verejnú TK od premenovanej spoločnosti T-Com (A 203), ktorá prišla na trh začiatkom roka 2007 s poradovým číslom 1/2007. To som ešte nemohol ani tušiť, že T-Com asi „pre veľký úspech“ si zopakuje pri ďalšej novovydanej karte v lete tohto roka znovu poradové číslo 1/2007 ... ! To samozrejme bude v budúcnosti poriadne pliesť všetkých zberateľov, pretože nie každý bude mať šancu sa dozvedieť (napr. nemá k dispozícii katalóg), že treba „zhaňat“ hneď dve úplne rôzne TK s rovnakým číslovaním – 1/2007, ale pritom s rôznym katalógovým označením A 203 a A 204) – výrezy reverzu TK sú na obr. 1 a 2.

Vráťme sa však späť a po poriadku. V lete tohto roka vydala spoločnosť T-Com dve ďalšie TK z roku 2007. (obr. 3 a 4)

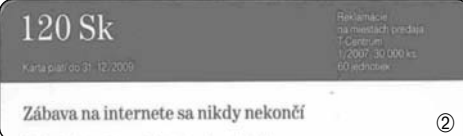
180 + 20 Sk zadarmo
Karta platí do 31.12.2009
Reklamácie
24 mesiacich predaja
T-Com
1/2007, 20 000 ks
100 jednotiek

A 204	Digitálna televízia Magio (štvorica sediacich mladých ľudí)	čip GEM 6b
1/2007 20 000 ks	180 Sk + 20 Sk(100 jednotiek)	20 000 ks
A 205	Digitálna televízia Magio (dvojica ležiacich dievčat)	čip GEM 6b
2/2007 30 000 ks	120 Sk (60 jednotiek)	30 000 ks

Na oboch TK spoločnosti T-Com, boli použité čipy GEM 6b od francúzskej firmy GEMPLUS. Zatiaľ nemám vedo-

180 + 20 Sk zadarmo
telefónna karta
T-Com
Reklamácie
24 mesiacich predaja
T-Com
1/2007, 20 000 ks
100 jednotiek

120 Sk
Karta platí do 31.12.2009
Reklamácie
24 mesiacich predaja
T-Com
1/2007, 30 000 ks
60 jednotiek
Zábava na internete sa nikdy nekončí

most, či sa na oboch TK objavil aj čip GEM 6a. Na karte A 204 a A 205 je použitý číslovač TČi 3 (nové označenie podľa môjho nového katalógu – vydanie august 2007, bližšie pozri MOT 113, nahrádzajúce pôvodné označenie TČi), pričom číslovač je umiestnený vpravo dolu na jej zadnej strane. TK majú platnosť do 31. 12. 2009.

120 Sk
telefónna karta
T-Com
Reklamácie
24 mesiacich predaja
T-Com
1/2007, 30 000 ks
60 jednotiek

Verejná slovenská TK A 202 – nový čip 6a

V MOT 102 som opisoval novovydanú slovenskú verejnú TK A 202 a informoval som o tom, že TK bola vydaná s čipom GEM 6b. Dnes chcem týmto upozorniť, že táto TK existuje aj s čipom GEM 6a.

Priblíženie zberateľskej burzy v Austrálii

Na začiatku roka 2007 to bola popri iných dôležitých organizačných prípravách cesty len veľmi vzdialená a hmlistá predstava, na jeseň 2007 to však bola už skutočnosť. Čo mám na mysli? Spolu s priateľom Palom Ondráškom, členom redakcie časopisu Zberateľ, to bola osobná účasť na zberateľskom veľtrhu v austrálskom Sydney, presnejšie v našom ponímaní zberateľskej burzy. Hneď na úvod k tejto účasti však musím niečo zdôrazniť a vysvetliť. Oboch by nás ani vo sne nenapadlo cestovať na „opačný koniec sveta“ len kvôli zberateľskej burze... Bolo by to diplomaticky povedané minimálne trochu strelené...! Náhoda však zapracovala v náš prospech.

Keďže už niekoľko rokov žije moja dcéra v Sydney, je prirodzené, že ako rodičia máme záujem ju vidieť, ak je možnosť, čo najčastejšie. Austrália je však pre nás veľmi vzdialená a naše spoločné návštevy majú preto pomerne dlhé intervaly. Čiže to bol aj prapôvodný zmysel našej dlhej, a dá sa povedať aj namáhavej cesty k protinožcom cez kórejský Soul.

atrakcia – návšteva plného Olympijského štadióna (asi 82 300 divákov), kde bolo na programe dlho očakávané finále austrálskeho pohára v rugby – doslova šou trvajúca niekoľko hodín (vzhľadom na neznalosť pravidiel tohto najpopulárnejšieho austrálskeho športu to bola pre nás v prvom rade skôr zábava ako športový zážitok).

Fauna Ibérica – prvé puzzle

O puzzle z TK som už písal mnohokrát, naposledy v MOT 112 o maďarskom „šachovom“ puzzle. Tentokrát predstavím ďalšie veľmi pekné a zaujímavé španielske puzzle národnej tele-

A tak popri návšteve najväčšieho austrálskeho mesta a ďalších priľahlých oblastí sa už na mieste našiel časový priestor aj na návštevu zberateľskej burzy. O burze „u protinožcov“ bolo písané v MOT č. 20, a to ju už veľmi dávno ... ! Preto by som ju teraz chcel aspoň stručne predstaviť.

Cez internet sme sa o burze dozvedeli dátum a miesto jej konania. Išlo o klasickú veľkú štvrtročnú zberateľskú burzu – v tomto prípade o jarnú, konanú 30. 9. 2007 (ročné obdobia sú tam oproti nám obrátené). Burza v jednej z mestských častí Sydney – Petersham sa konala za krásneho miestneho jarného dňa v mestskej hale (Petersham Town Hall) č. 107 Crystal Street od 9,30 do 16,00 hod. miestneho času. Hlavné zameranie zberateľskej burzy bola filatelia a numizmatika a organizovala ju Stamp and Coin Dealers Association of Australasia (SCDAA). Táto burza mala poradové číslo 29 ... ! Poplatok za stôl na burze bol 50 austrálskych dolárov (AUD), teda niečo cez 1000 Sk a vstupné pre návštevníkov bolo pre domácich viac ako symbolické – 1 AUD). Samotná burza mi v mnohom pripomínala burzu, ktorá takmer každý mesiac prebieha v Dome kultúry na Vajnorskej ul. v Bratislave (obr. 5). Na burze z pochopiteľných dôvodov dominovalo množstvo zberateľského materiálu predajcov SCDAA z oblasti Austrálie, Tichomorí a Commonwealthu. Na prvom mieste, čo do množstva materiálu, boli mince, nasledované bankovkami, potom filateliou a až potom boli zastúpené pohľadnice. Tak ako aj u nás, aj tam boli zastúpené v menšej miere ďalšie zberateľské odbory – telefónne karty, odznaky a pod. Je pochopiteľné, že v ponuke boli mnohé zberateľské materiály, ktoré u nás nemajú také zastúpenie alebo sú aj nedostatkové, stačí mať pri sebe AUD ... ! Niet divu, že som aj ja odišiel z burzy o pár desiatok AUD ľahší ... ! Ešte „šťastie“, že sme museli asi po 3 hodinách predčasne odísť z burzy, pretože mňa s manželkou ešte v ten deň poobede čakala ďalšia

komunikačnej spoločnosti Telefonica. Populárnu španielsku sériu na TK – Fauna Ibérica pozná asi každý zberateľ TK (pozri MOT 99). Napriek tomu, že táto séria je vydávaná už viac ako 12 rokov, až v roku 2006 bolo vydané prvé puzzle z TK s touto tematikou. Puzzle pozostáva z dvoch zvisle postavených kusov TK. Každá TK má nominálnu hodnotu 3 eurá, podľa údajov na reverze oboch TK boli karty vydané v auguste 2006, platnosť kariet je do decembra 2008, náklad oboch TK je po 4 000 ks, čiže ide o private vydanie. V skutočnosti podľa informácií zberateľov sa však v roku 2006 dostala do obehu len jej „horná“ časť a v presne nezistenom čase začiatkom roka 2007 aj jej „spodná“ časť, čo

umožnilo skompletizovanie puzzle (obr. 6). Puzzle je číslované – jej „horná časť“ má označenie „Tarjeta 1 de 2“ a „spodná“ časť má označenie „Tarjeta 2 de 2“.

Na averze puzzle je dvojica vtákov Abejaruco común (špan.), čiže *Merops apiaster* (lat.). Z webovej stránky www.sovs.sk som sa dozvedel, že ide o včelárika zlatého z čeľade včelárikovité, ktorá patrí do radu krakľotvaré. Tento vták hniezdi aj na Slovensku, kde sa odhaduje, že žije 700 až 1 300 párov (v Európe sa veľkosť populácie pohybuje od 92 000 do 390 000 párov), veľkosť rozpätia

krídiel je 36 až 40 cm, dĺžka tela je 29 cm, maximálna hmotnosť jedinca je 60 gramov, pričom samica je o pár gramov ťažšia ako samec, ale pri dĺžke krídiel je to obrátené – samec má cca 144 mm a samica asi 138 mm. Včelárik zlatý podľa uvedeného zdroja žije v krídlí, hniezdi v kolóniách, obaja rodičia sa spoločne podieľajú na zahŕňaní znášky vajec (okolo 20 až 22 dní), pričom mláďatá žijú v hniezde cca 20 až 30 dní a dožívajú sa 5 až 10 rokov.

Spracoval mj

Generálny zákon o zavedení eura v Slovenskej republike

V súvislosti s pripravovaným zavedením menovej jednotky euro (ako platidla doteraz používaného v 13 štátoch Európskej únie), od 1. januára 2009 aj v Slovenskej republike, Národná rada SR prijala 28. novembra 2007 tzv. Generálny zákon.

Kedže tento zákon upravuje opatrenia a postupy súvisiace s prípravou na zavedenie a so zavedením meny euro v Slovenskej republike ako výlučného zákonného platidla, podľa právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a v niektorých ustanoveniach sa dotýka aj predmetov zberateľského záujmu (poštové známky, pamätne mince), prinášame informácie týkajúce sa tejto oblasti.

Cieľom zákona je zabezpečiť plynulý postup pri zmene zákonných peňazí a menovej jednotky v dôsledku prechodu zo slovenskej meny na euro a pri tomto prechode zabezpečiť ochranu ekonomických záujmov občanov a spotrebiteľov, a dosiahnuť cenovú neutralitu pri premene a prepočtoch peňazí, cien, platieb a iných finančných a majetkových hodnôt zo slovenskej meny na eurá.

Majetkovými hodnotami sú bezhotovostné peňažné prostriedky a iné finančné prostriedky, ... kolký, **poštové známky a iné poštové ceny**.

V období duálneho zobrazovania, počas ktorého sa v ustanovenom rozsahu cien (výrobkov, tovarov, ... vrátane poisťného, **tarif v oblasti dopravy, pôšt...**), platieb a iných hodnôt povinne vykonáva zobrazovanie zároveň v slovenskej mene a tiež v eurách, sa začína jeden mesiac po dni určenia konverzného kurzu a končí sa jeden rok po dni zavedenia eura.

Dňom zavedenia eura sa v hotovostnom peňažnom obeh v Slovenskej republike prechádza zo slovenskej meny na euro, pričom eurobankovky a euromince, vrátane **zberateľských euromincí** vydaných Národnou bankou Slovenska, sa stávajú zákonnými platidlami vo svojej nominálnej hodnote pri všetkých hotovostných peňažných platbách v Slovenskej republike; dňom zavedenia eura sa tiež začína obdobie duálneho hotovostného peňažného obehu, ktoré trvá šesťnásť kalendárnych dní vrátane dňa zavedenia eura.

Národná banka Slovenska a banky budú v nasledujúcom období bez časového obmedzenia vymieňať **slovenské pamätne mince** za eurá.

Pamätne slovenské mince, bankovky a mince v osobitnom vyhotovení určené na zberateľské účely, ako aj neplatné bankovky a neplatné mince sa na zberateľské účely môžu predávať a kupovať za ceny odlišné od ich nominálnej hodnoty. Národná banka Slovenska predáva obchodné mince za ňou určenú cenu.

Konverzný kurz je pevný prepočítací kurz medzi eurom a slovenskou menou, ktorý v určený deň prijme Rada Európskej únie a podľa ktorého v Slovenskej republike bude slovenská mena nahradená eurom od dňa zavedenia eura,

V súvislosti s Generálnym zákonom sa zákon č. 507/2001 Z. z. o poštových službách doplnil tak, že poštové **známky a poštové celiny** vydané pred dňom zavedenia eura v Slovenskej republike, na ktorých je nominálna hodnota uvedená **v slovenskej mene**, možno pri poskytovaní poštových služieb **používať do jedného roka** po dni zavedenia eura. Pošta **nebude vymieňať** poštové známky a poštové celiny vydané pred dňom zavedenia eura, na ktorých je nominálna hodnota v slovenskej mene, za iné platné poštové známky a poštové celiny, a to ani počas ich platnosti, ani po skončení ich platnosti.

Do 90 dní od skončenia platnosti poštových znáмок a poštových celín pošta siahne poštové známky a poštové celiny, na ktorých je nominálna hodnota uvedená v slovenskej mene, a **stiahnuté poštové známky a poštové celiny vrátane prípadných zásob** takýchto poštových znáмок a poštových celín **zničí** v spolupráci s Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií SR.

Z uvedeného pripraveného postupu vyplýva, že zásoby doteraz platných slovenských znáмок a celín by sa mali v čo najväčšom množstve spotrebovať v poštovej prevádzke, čím sa vytvára predpoklad na zachovanie zberateľskej hodnoty poštových znáмок a celín vydaných od roku 1993.

(red.)

Podacie lístky od r. 1944 do r. 1954

Snaha o zjednodušenie postupov v poštovej prevádzke sa prejavila i v úprave postupov pri prijímaní niektorých druhov poštových zásielok a v úprave pri týchto úkonoch používaných tlačív a ich vyplňovaní.

Podacie lístky slovenskej poštoy správy

Tlačivo č. 5C Podací lístok k doporučenej zásielke, cennému listu, cennej škatuli

Pri zjednodušení prijímania doporučených zásielok v závere roka 1944 bolo Slovenskou poštou zavedené nové tlačivo č. 5C „Podací lístok k doporučenej zásielke, cennému listu, cennej škatuli“. Toto tlačivo rozmerov

SLOVENSKÁ POŠTA Dátumová pečiatka

Odosielateľ: *Lyubica Jurekova*
Chytrý Jurekova

PODACÍ LÍSTOK

Adresát: *Lyubica Jurekova*
svätého jura

Suma - Cena	Dobierka	Váha	Poplatok
Ks h	Ks h	kg g	Ks h

Druh zásielky: *R* Cislo: *536* Poznámka:

TL č. 5 C *) R = doporučená zásielka, Cl = cenný list, Cš = cenná škatuľa.

Podací lístok Slovenskej pošty (tlačivo č. 5C) použitý k doporučenej zásielke z Holiča pri Morave do Svätého Jura 27. 10. 1944

110 x 85 mm má tvar obdĺžnika postaveného na dlhšiu stranu. Texty sú na oboch stranách tlačiva. Predná strana: Hrubo orámovaná časť má na ľavej strane priečne umiestnený nápis „Hrubo orámované vyplní odosielateľ“, v strede hore nad predtlačou na údaje odosielateľa je text SLOVENSKÁ POŠTA. Pod tým je nad priestorom na údaje adresáta nápis PODACÍ LÍSTOK. V dolnej časti orámovaného priestoru je predtlač na údaj sumy-ceny v Ks a h a dobierky v Ks a h. Pod predtlačami je vybodkovaný priestor na vpísanie príslušných údajov. Napravo od týchto údajov, mimo hrubého orámovania, je priestor na váhu (hmotnosť) v kg a g a poplatok v Ks a h. V dolnej časti je slabou čiarou orámované miesto na udanie druhu zásielky, podacieho čísla a poznámku s vybodkovaným priestorom na vpísanie údajov. V spodnej časti je text: Tl. č. 5C *) R = doporu-

čená zásielka, Cl = cenný list, Cš = cenná škatuľa. Na pravej strane je miesto na odťahok dátumovej pečiatky s jednoriadkovým textom „Dátumová pečiatka“ a priestor na podpis prijímajúceho úradníka má rozdelené slovo „prijímajú-čeho“. Zadná strana má osem riadkový text: UPOZORNENIE / Poštová správa žiada odosielateľa, aby podací lístok vyplnil podľa adresy na zásielke čitateľne bez akýchkoľvek opráv. Podací lístok možno vyplniť atramentom, atramentovou ceruzou, písacím strojom, tlačou alebo odťahkom pečiatky. Podací lístok vo vlastnom záujme starostlivo uschovajte. Tým sa vyhnete prípadným nepríjemnostiam pri reklamácii, uplatňovaní náhrady škody ap.

Podacie lístky československej poštoy správy

Tlačivo č. 5C Podací lístok k doporučenej zásielke, cennému listu, cennej škatuli

a) Texty sú podobné ako na lístkoch slovenskej pošty s nasledujúcimi rozdielmi: Nad údajmi pre odosielateľa je nápis ČESKOSLOVENSKÁ POŠTA. Priestor v dolnej časti má údaj meny v K, h. Miesto na vpísanie údajov je vytvorené sieťou čiar.

b) Texty sú podobné ako na lístkoch slovenskej pošty s nasledujúcimi rozdielmi: Nad údajmi pre odosielateľa je nápis ČESKOSLOVENSKÁ POŠTA. Priestor v dolnej časti má údaj meny v Kčs, h. Miesto na vpísanie údajov je vytvorené sieťou čiar. Na zadnej strane je nápis „Upozornenie“ písmom malej abecedy.

ČESKOSLOVENSKÁ POŠTA Dátumová pečiatka

PODACÍ LÍSTOK

Odosielateľ: *Lyubica Jurekova*
Chytrý Jurekova

Adresát: *Lyubica Jurekova*
svätého jura

Cena - Suma	Dobierka	Váha	Poplatok
Kčs h	Kčs h	kg g	Kčs h
<i>1200</i>			<i>15</i>

Druh zásielky: *Pg* Cislo: *536* Poznámka:

TL č. 12 *) R = doporučená zásielka, Cl = cenný list, Cš = cenná škatuľa, VT = zásielka poštového tovaru, B = balík, Vrec = vrecovka, Cvrec = cenná vrecovka, C = cenovka, P.c = poštová poukážka.

Tlačivo č. 12 čs. pošty použité 7. 10. 1948 k zmeškane podanej telegrafnej poukážke na sumu 1 200 Kčs z Lučeneča do Bratislavy

dy. Text upozornenia je rozdelený do ôsmych riadkov

c) Texty sú podobné ako na lístkoch slovenskej pošty s nasledujúcimi rozdielmi: Nad údajmi pre odosielaťela je nápis ČESKOSLOVENSKÁ POŠTA. Priestor v dolnej časti má údaj meny v Kčs, h. Miesto na vpísanie údajov je vytvorené bodkami. Nápis nad priestorom na odtlačok dennej pečiatky je rozdelený do dvoch riadkov „Dátumová / pečiatka“. Slovo „prijímajúceho“ nie je rozdelené. Na zadnej strane je nápis „Upozornenie“ písmom malej abecedy. Text upozornenia je v deviatich riadkoch.

d) Texty sú podobné ako na lístkoch slovenskej pošty s nasledujúcimi rozdielmi: Nad údajmi odosielaťela je nápis ČESKOSLOVENSKÁ POŠTA. Priestor v dolnej časti má údaj meny v Kčs, h. Miesto na vpísanie údajov je vytvorené bodkami. Nadpis nad priestorom na odtlačok dennej pečiatky je jednoriadkový. Slovo „prijímajúceho“ nie je rozdelené. Na zadnej strane je nápis UPOZORNENIE písmom veľkej abecedy nasledujúci text je vytlačený tučne v siedmich riadkoch.

Tlačivo č. 12 Podací lístok...

Po zrušení tlačív 5A, 5C sa od 1. 6. 1947 začalo používať nové tlačivo č. 12. Toto bolo určené na viac druhov zásielok s tým, že sa malo používať i do spotreby

The image shows a Czechoslovak postage form (Podací lístok) with handwritten details. The form includes fields for sender (Odosielateľ: Jan Kuzelka), recipient (Adresát: Rodičia Kuzelka), and a circular postmark from Jasov dated 26. IX. 47-12. The form also contains a table for weight and price, and a section for the sender's signature and address.

Cena - Duma		Dobrota v Kčs		Váha		Poplatok	
Kčs	h	Kčs	h	kg	g	Kčs	h
708							

Československý podací lístok (tlačivo č. 12) použitý k peňažnej poukážke na sumu 708 Kčs na zaslanie vybranej dobiery k balíku z Košíc do Jasova. Peniaze boli odoslané z pošty Jasov 26. 9. 1947

starších druhov balíkových sprievodiek, ktoré sa dovtedy vydávali bez podacieho lístka. Toto číslo tlačiva má niekoľko úprav, ktoré sa v menších detailoch odlišujú od základného vyhotovenia a je veľmi podobné predchádzajúcim. Úpravy sú opísané podľa časového sledu ich výskytu.

a) Hrubo orámovaný priestor nemá orámovanie na ľavej strane. Nápis „Hrubo orámované vyplní odosielaťel“ je umiestnený zvisle na pravej strane v jednom riadku, končí nad údajom „Druh zásielky“. Nad dvojriadko-

The image shows a Czechoslovak postage form (Podací lístok) with handwritten details. The form includes fields for sender (Odosielateľ: K. K. K.), recipient (Adresát: Jan Kuzelka), and a circular postmark from Orechovce. The form also contains a table for weight and price, and a section for the sender's signature and address.

Cena - Duma		Dobrota v Kčs		Váha		Poplatok	
Kčs	h	Kčs	h	kg	g	Kčs	h
100							

Podací lístok (tlačivo č. 12) bol použitý na pošte Orechovce 27. 10. 1949 k balíku s udanou cenou 100 Kčs a hmotnosťou 2,4 kg adresovanom do Brna

vou časťou údajov odosielaťela je dvojriadkový nápis ČESKOSLOVENSKÁ POŠTA / PODACÍ LÍSTOK. Sme-rom dolu nasleduje predtlačný trojriadkový priestor na údaje adresáta. Pod ním sú rubriky na údaje ceny-sumy, dobiery (vybranej sumy), váhy (hmotnosti), poplatku.

Priestor na ručné vpísanie údajov tvoria čiary. Pod týmto priestorom prebiehajú po celej spodnej strane rubriky na uvedenie druhu zásielky, čísla (podacieho), poznámky. Pod dolným ohraničením týchto údajov je poldruha riadkový text: „Tl. č. 12 *) R = dopor. zás., Cl = cenný list, Cš = cenná škatula, B = balík, Vrec = vrecovka, / Cvrec = cenná vrecovka, C = cenovka“. Na pravej strane na úrovni hrubého orámovania je priestor na odtlačok dennej pečiatky a pod ním dvojriadkový text „podpis prijímajúceho / úradníka“, nad ktorým je čiara na podpis. Rozmery tohto vyhotovenia majúceho tvar obdĺžnika postaveného na dlhšiu stranu sú asi 115 x 80 mm. Na zadnej strane je osemriadkové UPOZORNENIE, ktorého text je až na záver („a pod.“) zhodný s textom na predchádzajúcich podacích lístkoch.

b) Texty na prednej strane sú podobné ako na vyhotovení „a“ s týmito odlišnosťami: Nápis „Hrubo orámované vyplní odosielaťel“ má posledné slovo v druhom riadku. Priestor na tento nápis končí nad miestom na údaj ceny – sumy, ktorý začína na pravej strane tlačiva. Text „podpis prijímajúceho úradníka“ má slovo prijímajúceho rozdelené do dvoch riadkov. Text v spodnej strane tlačiva, kde je uvedené jeho číslo a skratky na označenie druhu zásielok zaberá dva riadky. Na zadnej strane je podobný text ako na vyhotovení „a“.

c) Texty na prednej strane sú podobné ako na vyhotovení „a“ s týmito odlišnosťami: Jednoriadkový nápis „Hrubo orámované vyplní odosielaťel“ je vytlačený men-

ším písmom. Priestor na tento nápis končí nad miestom na údaj ceny – sumy, ktorý začína na pravej strane tlačiva. Text „podpis prijímajúceho úradníka“ má slovo *prijímajúceho* rozdelené do dvoch riadkov. Text v spodnej strane tlačiva, kde je uvedené jeho číslo a skratky na označenie druhu zásielok je rozšírený o skratku PT = Poštový tovar a skratku Pk = poštová poukážka. Zaberá tri riadky. Na zadnej strane je podobný text ako na vyhotovení „a“. Rozmery tlačiva sú 110 x 85 mm.

d) Texty na prednej strane sú podobné ako na vyhotovení „a“ s týmito odlišnosťami: Nápis „Hrubo orámované vyplní odosielateľ“ má posledné slovo v druhom riadku. Priestor na tento nápis končí nad miestom na údaj ceny – sumy, ktorý začína na pravej strane tlačiva. Text „podpis prijímajúceho úradníka“ má slovo *prijímajúceho* rozdelené do dvoch riadkov. Text v spodnej strane tlačiva, kde je uvedené jeho číslo a skratky na označenie druhu zásielok, zaberá dva riadky. Za číslom tlačiva je v zátvorke uvedené i obdobie tlače (II – 1948). Nad pravou čiarou hrubého orámovania je odkaz na paragrafy poštových predpisov v tvare „§ 20 a 21 pošt. p. p.“ Na zadnej strane je podobný text ako na vyhotovení „a“. Rozmery tlačiva sú 120 x 80 mm.

Tlačivo č. 12 Podací lístok (nový formát)

Podľa dokladového kusa bol v III. štvrtroku 1948 zmenený formát aj usporiadanie údajov na podacom lístku v takom rozsahu, že ho uvádzam samostatne. Zatiaľ možno doložiť dva varianty:

a) Rozmery 75 x 105 mm, čiže tvar obdĺžnika postačujúceho na kratšiu stranu. Nad orámovaným priestorom je úplne hore nápis PODACÍ LÍSTOK, pod ním „Odosielateľ vyplní hrubo orámovanú časť“. V orámovanom priestore je postupnosť údajov zhora dolu: Rubrika „Odosielateľ“, pod ňou rubrika „Adresát“. Obe sú cez celú šírku lístka. V dolnej polovici zľava doprava rubriky Cena /suma/ Kčs, Dobierka (výberková suma) / Kčs h, Váha / kg g, Poplatok Kčs h. Priestor na ručné vpísanie údajov pod prvými dvoma rubrikami tvoria vodorovné čiary, pod druhými dvoma je prázdny priestor. Zvisle pod rubrikami Cena – Suma, Dobierka... je orámovaný priestor na „Druh zásielky“, pod ním „Podacie číslo“ a pod ním „Poznámka“. Pod Poznámkou končí orámovanie. Pod ním je vľavo údaj čísla tlačiva vo forme „12“ a vedľa neho údaj obdobia tlače vo forme štvrtok – posledné trojčísle údaja roku. Miesto na odťahok dennej pečiatky (bez príslušného textu) a podpis prijímajúceho pracovníka pošty s textom „prijal“ je na pravej dolnej strane pod údajmi o váhe a poplatku. Na zadnej strane je UPOZORNENIE s prakticky rovnakým textom ako na predchádzajúcich tlačivách. Zmena je v tom, že za prvý odsek je vložený text „Druh zásielky sa označuje skratkami: R = doporučená zásielka, Cl = cenný list, Cš = cenná škatuľa, B =

PODACÍ LÍSTOK			
Odosielateľ vyplní hrubo orámovanú časť			
Odosielateľ: <i>Ján Štáhal</i>			
Adresát: <i>Mary Štáhalová Košice</i>			
Cena-Suma Kčs	Dobierka (výberková suma) Kčs h	Váha kg g	Poplatok Kčs h
Druh zásielky: <i>R</i>			
Podacie číslo: <i>12</i>			
Poznámka: <i>6</i>			
12 (II-1948)			

Podací lístok (tlačivo č. 12 - nový formát, tlač z roku 1948) použitý k doporučenej zásielke adresovanej do Košíc, podanej na pošte Číž 5. 7. 1950

Československá štátna pošta			
PODACÍ LÍSTOK			
Odosielateľ vyplní hrubo orámovanú časť			
Odosielateľ: <i>Štáhal Ján</i>			
Adresát: <i>Mary Štáhalová Košice</i>			
Cena Kčs	Dobierka (výb. suma) Kčs h	Váha kg g	Poplatok Kčs h
Druh zásielky: <i>R</i>			
Podacie číslo: <i>12</i>			
Poznámka: <i>6</i>			
12 (IV-1951) - XT (195-01) 4822			

Podací lístok nového formátu (tlačivo č. 12, vydanie 1951) Československej štátnej pošty bol na pošte Sol použitý odosielateľom zo Zamutova k doporučenej zásielke pre adresáta vo Vranove. Doporučená zásielka bola podaná 18. 3. 1953 pod číslom 18.

balík, PT = zásielka poštového tovaru, Vrec = vrecovka, Cvrec = cenná vrecovka, C = cenovka, Pk = poštová poukážka.“

b) Rozmery 75 x 110 mm. Nad orámovaným priestorom je úplne hore nápis Československá štátna pošta / **PODACÍ LÍSTOK** / Odosielateľ vyplní hrubo orámovanú časť. V orámovanom priestore je postupnosť údajov ako na predchádzajúcom variante. Názov rubriky „Cena – Suma“ je zmenený na „Cena“, rubrika „Dobierka...“ má iba dvojiadkový text Dobierka / (výb.suma) / Kčs h. Pod Poznámkou nie je orámovanie. Údaj čísla tlačiva vo forme „12“ a vedľa neho údaj obdobia tlače vo forme štvrtrok – štvrtročné údaje roka. Opísané tlačivo má údaj tlače IV. štvrtrok 1951. Na zadnej strane je **UPOZORNENIE!** s čiastočne zmeneným textom „Podací lístok treba vyplniť podľa / adresy na zásielke, čitateľne a bez akýchkoľvek opráv a to atramentom, / atramentovou ceruzkou, písacím stro- / jom, tlačou alebo odtlačkom pečiatky.“

Druh zásielky sa v podacom lístku / označuje skrat-

kami: R = doporučená zásielka, Cl = cenný list.

Podací lístok vo vlastnom záujme ... (text je zhodný s predchádzajúcimi).

Peniaze a cenné listiny nezasielajte / v doporučených zásielkach, pretože /pošta zodpovedá len za stratu doporu - / čených zásielok nie za úbytok z nich. / Zasielajte ich preto len v cenných listoch!“

Použitie podacích lístkov možno doložiť i k zásielkam, ktorých skratky sa na použitých lístkoch nevyskytujú. Za poskytnutie väčšieho množstva dokladového materiálu ďakujem Dr. V. Chmelárovi z Košíc.

Dušan Evinic

Pramene:

1. Poštové vestníky 1944 – 1953
2. D. Evinic Baliková pošta na Slovensku 1918 – 1985 (Filatelistické state ZSF č.16)
3. Zbierka autora

Ruský rad Petra Veľkého slovenskému filatelistovi

Veľvyslanec Slovenskej republiky v Ruskej federácii Augustín Čisár na základe poverenia predsedu národného výboru spoločenských vyznamenaní V. Ševčenka 12. novembra 2007 odovzdal v Bratislave ruské spoločenské vyznamenanie **Rad Petra Veľkého 1. stupňa** bratislavskému zberateľovi – filatelistovi

stovi **Vladimírovi Priputenovi**. Ako sa v zdôvodnení píše, Rad bol udelený za **mimoriadne zásluhu a veľký osobný prínos k upevneniu priateľstva a spolupráce medzi Ruskom a Slovenskom.**

Veľvyslanec Čisár vo svojom príhovore pri odovzdaní vyznamenania vysoko ocenil viac ako 22-ročnú činnosť Vladimíra Priputena počas jeho pôsobenia v Moskve a následne aj na Slovensku pri spolupráci na poli hospodárskom, obchodnom, reklamnom, ako aj pri propagácii ruskej poštovej známky a filatelie na Slovensku a aj slovenskej známky v Rusku.

Redakcia k udelenému vyznamenaniu svojmu dlhoročnému spolupracovníkovi srdečne blahoželá.

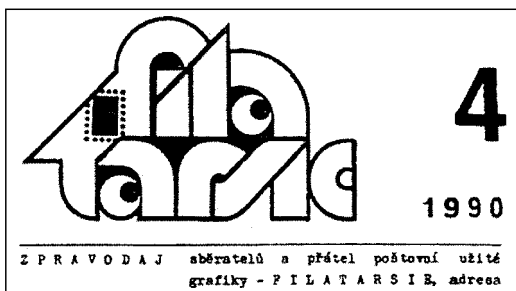
Začiatkom minulého roka časopis členov Spoločnosti zberateľov čs. známok SČF uverejnil príspevok pána Koukala, ktorý sa po niekoľkých rokoch snaží vzkriesiť vzťah zberateľov poštovej úžitkovej grafiky k navrhovateľom ich výtvarných predlôh a ich rytcom, podľa autora pôvodnej myšlienky pána Jindřicha Musila. Pán Koukal začal vydávať nové periodikum, ktoré nazval ako jeho predchodca: Filatarsie – pričom sám nevedel, čo tento výraz znamená a nedozvedel sa to ani z pôvodných spravodajcov. S pánom Musilom, v čase jeho aktivít v danej oblasti, komunikoval tiež pán **Rudolf Fischer**, ktorý sa so svojimi spomienkami na celú záležitosť Filatarsie podelil aj s čitateľmi Zberateľa.

FILATARSIE – mylný objav o nezbytnosti umění

Minulé dvacetiletí potrebovalo odstup, aby se o trvajících otázkách prozradilo to podstatné. Po niekoľkoma vynikajících osobnostech historiků českého výtvarného umění, kteří se více méně okrajově zabývali známkovou tvorbou (byly to spíše poznámky k různým příležitostem, které nemohly nahradit syntetické rozborů), učinil se sám sebou v tomto ušlechtilém smyslu povoláním dějepiscem umění JUDr. Jindřich Musil (1922 – 2003). Někteří pamětníci uvádí, že se do kolektivu námětových filatelistů zapojil až ve svých 62 letech v roce 1984. Musilovu aktivitu ovšem známe již například z Katalogu výstavy Kroměříž 1983, kdy zasvěceně verbuje zájme o výtvarné umění a hudbu do řad obou sekcí. Ale širší intelektuální záběr, od něhož se odvíjejí autorovy úvahy o dějepisu umění, se pokouší prosadit koncem let osmdesátých – a zejména pak využije nečekané příležitosti v letech devadesátých. Avšak na rozdíl od vědního oboru (kunsthistorie), který analyzuje problémy umění, Musilovy výklady – v nové roli filatelisty – jsou viděny očima sběratele. Určující jsou pro něho hlediska filatelistického zájmu a filatelistické hodnoty. K popularitě svých představ přispěl tím, že v rámci Svazu filatelistů založil Společnost sběratelů a přátel umění „československé poštovní užité grafiky“. Zveřejnění jeho Výzvy k akci (Filatelie 16/1989) nebylo nic jiného než vyjádření nutnosti nezbytné komunikace se sběrateli, kterou postrádal. A to není zdaleka všechno. Konstatuje v ní nízkou úroveň výtvarných vědomostí, estetického citění a vkusu u všech generací. Nápravu vidí prostřednictvím filatelie a tomu odpovídající terminologie. Vymýšlí a zavádí nové pojmy a formulace - „z pohledu známkoografie“, jejím jádrem jsou „poštovně filatelistické grafie, nejmenší grafické listky, za jaké lze některé známky opravdu označit.“ A to vše pomoci neznámé nauky, kterou pojmenoval **filatarsie**.

České a slovenské galerie a filatarsie

Starořecké slovo „philein“ znamená milovat, mít rád a pojem „ataleia“ charakterizuje to, co souvisí s volnou přepravou, a tedy také známku. Ars je latinsky umění. Filatarsie tak vyjádřuje zkratkami těchto slov, že jako její vyznavači máme rádi umění a jako filatelisté objekty fila-

telistického zájmu, pokud jsou poštovní uměleckou grafikou. (Citované zo Spravodajcu zberateľov a priateľov poštovej úžitkovej grafiky – Filatarsie, č. 4/1990, str. 23)

„Nastal čas, abychom se jako filatelisté...v projevu poštovní užité grafiky (filatarsie) organizačně v rámci SČSF sdružili.“ V závěru Výzvy naléhá: „Zájemci o ustavení poštovní užité grafiky (filatarsie) jako nového oboru organizované filatelie, neváhejte se přihlásit na adresu: Dr. J. M., Sládkovičova 7, Praha 4.“ Výsledek nebyl valný.

O rok později se snahou upoutat pozornost k filatarsii publikoval Programové prohlášení (Filatelie 8/1990). Současně požádal o její podporu na VI. sjezdu Svazu čs. filatelistů: „Dovolte mi, abych oblast, která není organizovaná, ještě fundovaně a podrobně zpracoval a předložil ústřednímu výboru, který by se tím skutečně

zabýval.“ Nejen pojmenovat, ale zdůvodnit svou abnormální iluzi nazvanou filatarsie, nebylo jen tak. Podle ní **nejsilnější vliv na umění poštovní známky měla mít filatelie a filatelisté.** Ale plynul čas, který to nepotvrdil. Nevyšlo to, jak si přál.

Ano, dnes to už není tak důležité, jak by se mohlo zdát. Přesto však silně zaujatý JUDr. Musil, inteligentní znalec a psavec o umění, si zaslouží uznání. Stačí připomenout jeho myšlenky k tvorbě sbírek a výstavních souborů tematicky zaměřených na oblast historie výtvarného umění ve filatelii. Obdivoval jsem například (kromě Miroslava Angera) jeho podíl na publikaci z roku 1985: Michelangelo Buonarroti – filatelistický příspěvek k životu a dílu umělce.

Vyvíjené úsilí ctizádostivého Jindřicha Musila bylo současně začátkem i koncem jeho křížové cesty. Načal mnoho aktivit, u žádné však nedokázal, že ji dovede do konce. Jeho ústředním a současně nejproblematičtějším tématem byl výmysl povýšit metody zájmové činnosti filatelistů nad profesionální odbornost historiků umění – neboť i osobně byl přesvědčen o svém talentu výtvarném. A nikdo mu také neodporoval. Ovšem v praxi svou metodu nedokázal uplatnit natolik, aby se ujala. Svou činnost zakončil napsáním a vydáním cyklostylovaných sešitů a filatelistické příručky „Dějepis umění československé poštovní užité grafiky“ v letech 1991 – 1995. Dějepisec a zakladatel filatarsie Jindřich Musil již předtím, rovněž prostřednictvím SČSF, prosadil vydávání Zpravodaje sběratelů a přátel poštovní užité grafiky – Filatarsie (1990 – 1994). Podle svědectví Miroslava Angra, Václava Staška a Jiřího Koukala byl autor a redaktor Musil v jedné osobě „prakticky jediným (podtrženo R. F.) příspěvatelem nového zpravodaje „Filatarsie“. Jednou jsem se p. Musila zeptal, kde na to množství zajímavého textu, posbíraného odevšad, bere čas. On mi odpověděl, že ve svém věku by už nic jiného dělat nemusel, ale cítil to jako svou osobní potřebu. Měl jeho upřímné přesvědčení nezlehčuji. Naopak. Ale tím

odkud a z jakých zdrojů pramenila; a také o pozadí její pozdější orientace.

Zamiloval si umění, nikoliv jen pro potěšení, ale korespondenčně – tedy sepisováním a popisováním. A právě tímto soustředěním se chtěl stát jedinečným teoretikem filatelistické odrůdy – filatarsie – se vším všudy. Zavedl rubriku: Malá škola teorie, což nebylo nic jiného, než pracně vyhledávání a opisování obecných poznatků a statí jiných autorů.

Musilovo poněkud násilně roubování uměleckosti nezískává pozornost, domnělé názvosloví a definice se neujaly. Netvořil, spíše si pohrával s již vytvořeným. Také se už zdálo, že filatarsie po 20 letech zůstane spíše ležáčkou.

Několik pohledů zpět – k výkladům a citacím, které rozhojnily její údajné přednosti: „Nikomu nemíním radit, co sbírat a jak filatelizovat, ani vnučovat stanoviska, co je dobré a co špatné.“ (Musil: Poslání) „Jen snob se vnitřně zřiká práva na vkus a cit, podle kterých zaujímáme soud nad krásou nebo ošklivostí. Přispějí-li svými podněty k třibení názorů, budu tomu rád a myslím si, že to bude jen dobře.“ A tak Jindřich Musil začíná objevovat již objevené, překrucovat pojmenované, také poučovat i zamlžovat. Například: Naše „výtvarné dějepisné zkoumání bude umění grafiky poštovních cenin, objednávané u výtvarníků státním resortem, po té jim emisně dramaturgicky a výtvarně (zpravidla za pomoci speciální odborné komise resortním ministrem jmenované)

posuzované a úředně uznané za schopné být „oficiálním státním uměním“.“ Za umělecké známky považuje Musil pouze ty, které jsou „vysadní a vlastní jen uměleckým osobnostem.“ Na pomoc si vybral bojovníka a estéta FXŠ: „Ztotožňuji se s názorem formulovaným již F. X. Šaldou, že hodnotit umělecké dílo je žádoucí „především podle síly umělecké osobnosti“.“ V tomto smyslu Musil také neomylně rozlišuje „poštovní ceninu bez výtvarné umělecké poslání“(!), nejasně mate pojmy: „známka jako umělecké dílo“ a „vyobrazené umění na známce“. A bez

komentáře dodává, že „druhý pojem ne vždy bude možné ztotožnit s pojmem prvním“ (kde to autor vyčetl, je záhadou). Rozhoduje o tom, který z umělců, a která díla jsou ta pravá a dominantní. Zpochybňuje umělecké komise. Atd., atd.

Snad každý filatelista, pokud je čtenářem mých statí, více či méně tuší, že to, co ovlivňovalo a utvářelo chod minulosti, se neoddehrávalo zdaleka jenom na povrchu, jednoduše a viditelně. Rovněž tak příliš neznámý je i skutečný běh filatarsie. Postačí krátké ukázky z textů,

kteřé jsem si znovu pročítal.

V měnicím se politickém klimatu, na strunu polistopadové tvůrčí svobody, hrají i Musilova nabádavá slova: „Námět, ideovost (podtrhl R. F.), módnost, slohová forma i technicky dokonalý tvar či poštovně emisní účel nejsou pro posou-

zení hodnoty uměleckého díla rozhodující.“ Vyjímám malý detail z obsáhlé filozofující studie téhož Jindřicha Musila: „Filatelie – společnost – angažovanost“ (Filatelie 5/1988), v které ještě obhajoval opačný názor: „Fenomen političnosti vstupuje do každé lidské činnosti i vzhledu do historie, do každého oboru práce, sportu a zábavy, hospodářství i techniky, do vědy a umění.“ Autor překračuje i tuto hranici: „Nezastupitelná úloha tu připadá státům socialistického společenství v čele se Sovětským svazem. Stranou tohoto úsilí nesmí stát ani filatelie, tím spíše ta, která si přisvojuje hrdý přívlastek – socialistická... Nesmíme pomíjet možná nebezpečí ideologické diverze... antikomunismu aj. Proto filatelie také musí být jako celek i v jednotlivostech pokrokově společensky angažovaná.“ V dalším čísle Filatelie (7/1988) tato ideologická sepětí ještě umocňuje: „Tu máme onen dialektický skok k nové kvalitě socialistického pojetí čs. organizované filatelie, její teorie i praxe.“ Získání hodnoty při tvorbě filatelistického exponátu podmiňuje marxisticko-leninskou teorii tvorby a kultury. Cituje k tomu V. I. Lenina (s aplikací na filatelistické výstavnictví). Atd.

Takové (i jiné) byly kořeny teorie a praxe Musilovy tzv. filatarsie v Česku – údajně objeveného přínosu i světové filatelii na poli zkoumání umění poštovní známky, jak psal: „dospějeme k poznatku, že nejen jednotlivé objekty našeho posuzování budou vykazovat ‚vady výtvarné krásy‘, výtvarný podprůměr až absenci uměleckosti... Tvoří to organickou součást komplexní problematiky existence a pohledu na známku a celinu, na jejich původ, vznik, obsah a formu, výrobu a užití v současném provozu pošty i v jeho historii.“ Autor, opět zaujat sám sebou, vidí jakou máme „přiležitost výtvarně esteticky působit na širokou veřejnost.“

Střízlivou odpověď těžko nalézám. Také jsem v minulosti musel (Musil nemusel) odborné studie doplňovat všezahrnujícím slovem socialismus – ocitlo se i v označení našeho státu. Ale nikoliv v názvu našich známek! Dož nebylo samo od sebe. Může to působit divným dojmem předvádění osobních „zásluh“, ale fakta

se tomu podobají. Stručně řečeno - nad pestrostí snah vládnoucí strany zavřel kategorický požadavek: Nutno doplnit symbol socialistického státu, zaručený ústavou, v názvu státní ceny - buď celé oficiální znění, nebo zkratkou ČSSR. Argumentoval jsem proti oběma názvům. Tehdy se nedalo odhadnout, jak to dopadne. Podařilo se obhájit tradiční Československo. Mimořádně. Jinak Musilova odvaha a ideologické převleky, skoky a odsoky, skoro imponují. Již v Programovém prohlášení stojí: „Umělecké kvality čs. poštovní užité grafiky jsou předmětem našeho zájmu, ale také našich požadavků (!) na její výtvarno.“ Jen si neumím představit ona určující objektivní měřítka: Jakým způsobem a podle čeho by právě filatelisté – sběratelé známek - dokázali posoudit a určit skutečnou hodnotu, či nekvalitní výtvarné dílo, nebo rozlišit umění od neumění? - tedy v duchu chimérických principů filatarsie. Tak krajně absolutistickým způsobem nehodnotí díla a nedisponují s pojmem umění ani profesionálně zkušeně vědecktí pracovníci, vynikající badatelé – historici a kritici umění.

Stále tu však zůstává bez odpovědi otázka o nez-

mém Jindřichu Musilovi. Mýlná jsou totiž tvrzení, že inspirace a zájem o dějiny umění a činnost ve filatelii měl „až ve svých 62 letech“. Ve skutečnosti se tomuto zájmu věnoval již v době, kdy mu bylo 55 let. A to měl v tomto oboru značné vědomosti. Jistě výsledky

Musilova dlouhodobého soustředění a studia dokládá naše korespondence po výstavě PRAGA 78: „Zaujaly mne úrovní svého obsahu Vaše stati k dějinám umění a k výtvarné hodnotě rytiny československé poštovní známky v katalogích,“ píše mi 27. října 1978. „Začínám si zpracovávat studijní poznámky k dějinám umění poštovní známky socialistického Československa se zvláštním zaměřením na dominanty současné známkové rytecké tvorby.“ Zajímaly jej dokumenty i autoři, z kterých jsem čerpal. Musilův prosebný dopis je svou povahou ojedinělý. Sympatizoval jsem s požadavky a pisateli poskytl veškerou literaturu a prameny, které jsem při studiu historie známkové tvorby získal (nemluvě o mé profesi emisara), vyhledával v knihovnách a sám publikoval. O tom se nikdy nezmínil, přičemž ani na žádné, zvláště dosud neznámé a badatelsky objevené dokumenty logicky nenavazoval. Podobně (bez neblahé

zábrany mluvit o sobě) využívali těchto mých poznatků i mnozí další autoři statí a publikací - nejen o poštovních známkách. Není důvod je v souvislosti s Musilem vyjmenovávat. I ta anonymita původu spisů vnitřně potěší. Ještě k něčemu osobnímu se přiznám. Jedno úterý – 25. srpna 1992 – na vernisáži první výstavy Václava Fajty v Poštovním muzeu mě Musil požádal, abych napsal o Fajtově článku do sborníku Filatarsie. Totiž, tohoto talentovaného rytece do této doby filatarsie téměř ignorovala. Jenže Musil správně vycítil, že bych prozradil i jiné nepřízně, které Fajta na jeho úspěšné cestě mezi ryteckou elitou provázely. Proto onu ošidnost vyřešil jinak. Zavolał mi v pondělí 14. září 1992 a prohlásil: „Dělám to strašně nerad, ale upozorňuji, že jsem opomenul závazný termín vytištění bulletinu číslo 4/1992 již k 1. září. Byl jsem tudíž donucen publikovat Zprávu o setkání s V. Fajtem – rozhovor k němuž došlo před vernisáží výstavy.“ Abych prominul. Současně mně nadiktoval číslo svého telefonu (4725207), kdybych se prý rozhodl tento postup i kritizovat. Skoro jsem té výmluvě uvěřil.

S doktorem Musilem jsme se oba sešli 19. března 2001 – tuším, že naposled – na vzpomínkovém pořadu k nedožitým osmdesátinám J. A. Švengsbíra v Salonu Lyry Pragensis na Václavském náměstí. Před i po mém vystoupení v programu jsme v klubu velmi přátelsky rozmlouvali. Plachého Musila jako by něco tížilo. Počal mne ubezpečovat, že nepatřil k žádné skupině mých odpůrců, kteří od doby, kdy o mně publikovali nepravdy i Rudé právo a trestně stíhala generální prokuratura, mi znepříjemňovali život.

a určitého tlaku. (S tím ještě souvisí osobní zájmy několika Musilových „spolupracovníků“ – předních osob a čestných členů Společnosti, kteří občas „poskytli

morální i materiální podporu“. Když splnil jejich představy, a o to přeci šlo, přestal je zajímat.) Musil stále dupal o trapné minulosti a přidával další podrobnosti o svém smyslu pro spravedlnost. Ale víc nebylo třeba. Pak se letmo zmínil o mém oživení Jiřího Švengsbíra. Zajímal se o jeho encyklopedické znalosti z historie umění a o to, proč jsem ho z našich výtvarných umělců v tomto smyslu považoval za nejvdělanějšího. Rozloučili jsme se s ubezpečením vzájemného pozvání, k němuž bude příležitost - bez časového určení.

Zřejmě to nebyl jen dojem, kterým na mne již tehdy působila sklíčenost osamělého Jindřicha Musila, ale skutečnost, protože téměř nikdo neznačal jeho osobní život, minulé ani tehdejší rozmanitosti osudu. Jen se vědělo, že nemá příliš šťastné manželství. Zklamání a zborcené představy o filatarsii znamenaly poslední velkou trhlínu, ale pravdu nikomu nesvěřil. Tu pravdu, kterou netušil ani tajemník Svazu filatelistů, Jaroslav Maleček, s kterým se přišel rozloučit a oznámit, že končí. Se vším. Stalo se tak pět let předtím, než Jindřich Musil v říjnu 2003 zemřel. Nikdy se již neozval, na dopisy neodpovídal. Výsledek zdá se logický, ale bolestivý, bez útěchy.

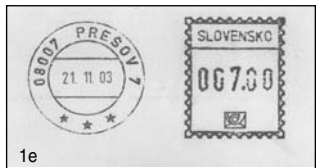
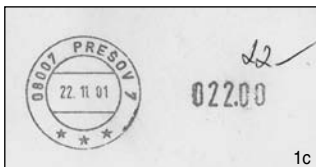
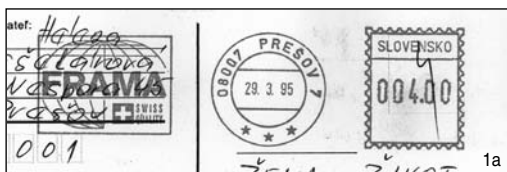
Tato stať vznikla na počest Jindřicha Musila a jeho „abnormální“ osobnosti. Ani naše přátelství nebylo „normální“. Publikovali jsme například společně polemické články v Ateliéru. Musil, jak osvětluji, často měnil názory. A jak je mým zvykem, opíráme se o historické a doložitelné příklady. V takovém vzpomínání není nic „nešťastného“, ani nevynraženého. Pokud ano, tak prosím, uvést konkrétně – tolik z probíhající diskuse v bulletiněch FILATARSIE. A právě tento diskutovaný název i obsah Musilova „učení“ a jejich oživení jsem původně odmítal. Protože však usilování Klubu filatelistů ve Žďáru nad Sázavou je mi velmi sympatické a s popletenou teorií J. Musila nemá obsahově nic společného, ale samotný název – označení je vlastně perfektní. Myslím, že se nám podaří dopátrat i původ a smysl jeho vzniku. Vynikající je rovněž grafické logo. K tomuto sběratelství a působení, jak jsem již uvedl, jsou podnětné představy a snahy Jiřího Koukala o sledování umělecké činnosti autorů známek (i s využitím některých myšlenek Jindřicha Musila). Totéž se týká i tematicky organizačního založení, respektive začlenění tohoto druhu sběratelství, jak k tomu vyzval všechny zájemce o spolupráci. Opakují: Koukalovi a všem dalším držím cechovní palce – stejně, jako jsem je v počátcích držel nadšenému Musilovi.

Rudolf Fischer

Obrátené logo Slovenskej pošty na odličkách výplatných strojov

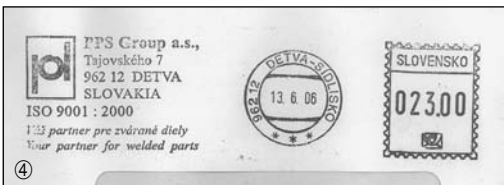
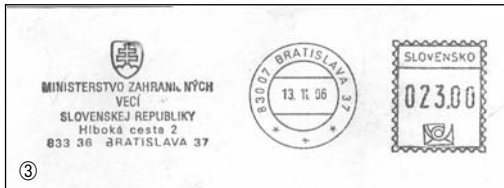
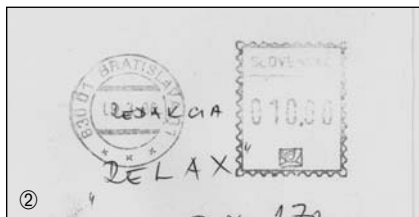
Zberateľom nových slovenských poštových lístkov je dobre známa obľúbená odchyľka polohy prísievky „Logo slovenskej pošty“. Vedeli ste však, že obrátené logo sa vyskytuje aj na odličkách výplatných strojov?

Zaujímavá je anabáza odličku používaného na poštovom úrade Prešov 7. V marci roku 1995 nemá logo, len reklamný štôčok výrobcu Frama. Neskôr – v júni 1995, už ani reklamný štôčok. V roku 2001 stále nemá logo, ale chýba aj pseudoznámka (asi bola pre poškodenie odmontovaná). Konečne v roku 2002 je odličok už s logom – ale obráteným (náustok trúbky

má byť správne v pravom hornom rohu). A nakoniec prekvapenie v roku 2003 – predchádzajúce, asi poškodené logo je nahradené menším logom, ale opäť obráteným (obr. 1a – 1e)!

Obrátené logo som našiel ešte na ďalších troch

odličkách výplatných strojov. Zaujímavé je, že dva tieto stroje sú pridelené pošte Bratislava 37 – jeden sa používa na priehradke (obr. 2), druhý je firemný a používa ho Ministerstvo zahraničných vecí SR (obr. 3). Tretí výplatný stroj s obráteným logom používajú vo firme PPS Detva (obr. 4). Je možné, že existujú aj ďalšie podobné odličky a čakajú na svojho objaviteľa...

Na záver ešte perlička, dokumentujú-

ca, že záležitosť s obráteným logom nebude až taká horúca – v diplome pre najlepšiu poštu, ktorý som si odfotil v Bratislave, je logo dvakrát správne a dvakrát obrátené (obr. 5). →

M. Gerec

Operence – spoločníci človeka

BELORÍTKA OBYČAJNÁ

Každý vtáčik je stelesnením nádhery, je tou najväčšou krásou medzi živými bytosťami. V umení je symbolom všetkého, čo v duchovnom svete predstavuje tie najväčšie hodnoty. Zisťujeme však, že pozorovanie osamelého jedinca nás nedokáže tak nadchnúť ako pohľad na početné vtáčie krdle (Hudson: Zobrazené spisy, 1923).

Dôvody zhromažďovania sú pri každom druhu iné, sú ľudskému oku sotva postrehnuteľné a sú to signály vtáčieho druhu vo väčšine zapríčinené spôsobom ich života. Áno, je nádherný pohľad v jeseni na rozlúčku belorítiek so svojim rodným krajom, keď nadzemné elektrické vedenie je obťažkané stovkami týchto milých vtáčikov. Niektoré z nich vykriknu a všetky ako na povel odrazu vzlietnu, krúžia v krdli nad krajinou a znovu sa usadia. To sa opakuje zopár dní, než v tichosti postupne opustia svoje rodisko. Vydajú sa na dlhú púť na južnú pologuľu Zeme do svojho zimoviska.

Belorítka obyčajná (*Delichon urbica* L. čelad *Hirundinidae*) je menšia ako vrabec domový, keď meria 13 cm. Vrchnú stranu tela má čiernu, kovovo lesklú, nieke-

až 23 dní. Belorítka je výlučne hmyzožravým vtákom, ktorý chytá za letu. Belorítky patria medzi veľmi užitočné vtáky.

Brehuľa obyčajná (*Riparia riparia* L. čelad *Hirundinidae*). Meria asi 12 cm. Zafarbenie oboch pohľadí je

rovnaké. Na chrbtovej strane má zemito hnedé sfarbenie, na spodnej strane biele. Stavbou tela sa podobá belorítke. Žije na piesočnatých brehoch riek a rybníkov, v ktorých si vyhrabáva hlboké diery zobákom a nožičkami. Diera sa končí hniezdnu komôrkou vystlanou perím a trávou. Žije v Európe, Ázii, v severnej

Afriке a v Severnej Amerike. Hniezdi dvakrát do roka, samicke znáša päť až šesť bielych vajčiek. Sedávajú na nich obaja rodičia 14 – 16 dní a rovnako dlho krmia mláďatá. Brehuľa je hmyzožravá.

Zmyslové orgány majú vtáky veľmi dobre vyvinuté. Medzi najdokonalejšie patrí zrak. Dokonalú stavbu zmyslových orgánov si vyžiadala ich rýchly pohyb. Zo všetkých stavovcov sa pohybujú najrýchlejšie. A práve preto majú mimoriadne bystrý zrak a zvlášť tie vtáky, ktoré lovia pohybujúcu sa korisť. Medzi také vtáky v prvom rade patria lastovičky a dážďovník.

Josef Solava

dy s modrastým leskom. Brušnú stranu tela má bielu. Nožičky aj prsty sú operené bielym perím. Zobák má čierny a oči tmavohnedé. Samce aj samice majú rovnaké zafarbenie. Chvost je plyššie vidlicovito vykrojený.

Belorítka obyčajná žije v Európe, v Ázii a v severnej Afrike. Žije podobne a na podobných miestach ako lastovička obyčajná, obýva mestá aj dediny. Ojedinele hniezdi aj na skalách. Hniezdo z hliny pomiešanej so slinami stavajú obaja partneri a priliepajú ho na steny domov pod strechou. Zriedkavejšie hniezdi vo vnútri budov. Hniezdo je štvrtgulovité a okrem malého otvoru pri vrchu je celkom uzavreté. Vnútro vystielajú perím a srstou. Hniezdi dvakrát do roka. Samička znáša štyri až päť čisto bielych vajčiek, na ktorých sedí pár 12 až 13 dní. Spolu sa starajú o výchovu mláďat, ktoré krmia 21

Katalóg SLOVENSKO 1993 – 2007

Firma Zberateľ pripravuje vydanie špecializovaného katalógu poštových známok a celín Slovensko 1993 – 2007. Katalóg bude obsahovať oficiálne vydania poštových známok, poštových lístkov, celinových obálok, známkových zošitkov, pamätných a nálepnych lístov a CM za obdobie 15 rokov SR. Autorom špecializovanej časti Ing. Miroslav Gerec. O termíne jeho vydania vás budeme informovať v nasledujúcich číslach časopisu Zberateľ.

Známka a známková grafika (15)

V prvých emisných ročníkoch slovenskej produkcie bolo vydaných niekoľko portrétnych známok, pričom portrét prezidenta Michala Kováča v podaní Martina Činovského, okrem rýchlosti s akou bol realizovaný, hovorí aj o realistickom prístupe k objektu zobrazovaného, bez snahy o neadekvátnu idealizáciu.

Séria troch portrétov osobnosti – Alexander Dubček, Ján Kollár a Ján Levoslav Bella – z tvorby skúsenej dvojice Baláž – Činovský predstavuje, najmä v podobizni hudobného skladateľa, pokus o výrazový portrét. Séria demonštruje aj prednosti jednofarebnej oceloryteckej realizácie v kategórii portrétnych známkových grafik.

V ďalšej produkcii počiatočného obdobia nachádzame niekoľko sérií portrétov osobností v spracovaní viacerých autorov. Napr. päťznámková séria z roku 1994 (J. A. Segner, A. de Saint-

Exupéry, Ch. Sófer, W. Kempelen, Š. Banič) v podaní piatich autorov, hoci navonok graficky zjednotená úpravou písmych prvkov, predsa len dáva možnosť vyniknúť prístupu jednotlivých autorov v úsilí o plastické vykreslenie charakteru zobrazených osobností. Spolu s ďalšími portrétnymi prácami obdobia je aj vhodnou porovnávacou vzorkou prác našich výtvarníkov s portrétnou tvorbou iných produkcií. Výsledné realizácie potvrdzujú názor prezentovaný skôr, že naši grafici aj napriek nevelkým skúsenostiam s miniatúrnou úžitkovou grafikou, vedú vytvoriť vkusné, výtvarne zau-

jímavé návrhy tak, aby ani neutrpela osobitosť ich grafického prejavu.

Zo známok s portrétom považujem za najobjavnejšiu Balážovu známku Ludovíta Štúra, nie nie tak pre samotný Štúrov portrét alebo pre osobitosť jeho stvárnenia, ale najmä pre spôsob kontrastu výtvarných hodnôt –

tvar, farba, štýl – docieľený zakomponovaním portrétu v ľavej strane známky a protikladne postavených motívov pravej časti približujúcich pôsobenie Štúrovej osobnosti. Balážovi sa takto výtvarne pôsobivo podarilo priblížiť nielen osobnosť a dielo L. Štúra, ale potvrdiť tak aj opráv-

nenosť tvrdení o najvýznamnejšom tvorivom vklade slovenskej známkovej grafiky viažucej sa na Balážovu tvorbu. Znáмка je výtvarne pôsobivá aj vďaka súladu názorov spolupracujúceho rytača Martina Činovského, ktorý v portrétnej časti zdôraznil klasickou ryteckou výpoveďou charakteristické portrétné črty. Kontrastne symbolické doplňujúce motívy pravej polovice kompozície zvýraznil v zmysle Balážovej predlohy jednoliatočnou, pevnejšou, minimálne tónovo diferencovanou líniou a dotvárajúcou koloristicky plošnou farebnosťou. Nie náhodou táto známka bola ocenená v medzinárodnej súťaži WIPA Viedeň 1995 a umiestnením sa na 3. mieste v svetových súvislostiach získala pre slovenskú známkovú tvorbu v tom čase najvýznamnejšie ocenenie.

Podobne bola náročná na súlad názoru výtvarníka a rytača známka z medzinárodnej série „Europa“ s témou mieru a slobody. Autor Igor Rumanský vytvoril mimoriadne dynamickú postavu alegórie slobody modelovanú spleťou zľahka nahodených línií a svetelných efektov.

Náročný spôsob reprodukcie ocelorytiny z plochých platní vyžadujúci vytvoriť rytinu z každej farby, teda pre každú tlačovú farbu vytvoriť samostatnú ryteckú platničku, tak aby výsledná farebná súťaž zodpovedala predlo-

he aj po farebnej stránke čo najvernejšie. To, že sa rytcovi Rudolfovi Cigánikovi podarilo aj v ryteckom prepise tento uvoľnený dynamický rukopis prelínajúcich sa línií verne zachovať, je výsledkom tvorivých schopností ryta a tiež aj výsledkom zjednotenia názoru a výtvarného čítania autora a ryta, vzorne dokumentujúceho predstavu o vzájomnej tvorivej spolupráci. Ešte výraznejšie v záujme výtvarnej gradácie kompozície na FDC išiel rytec až na hranicu reprodukčnej únosnosti tlačovej techniky.

Tak spolupráca Baláž – Činovský na známke Štúr, ako aj spoločná tvorba dvojice Rumanský – Cigánik predstavujú špičkové realizácie našej známkovej tvorby.

Z prvých emisných ročníkov do tretice možno uviesť ako príklad vzornej spolupráce tvorbu autora Igora Bencu a ryta Františka Horniaka na motíve predrománskeho kostolíka v Kostolnoch pod Tribečom. Na základe ideového návrhu I. Bencu, ktorý v historickej architektonickej pamiatke nezdôrazňuje obvyklú, často preferovanú dokumentárnu vernosť a veristický detail, ale v známkovej tvorbe neobvyklé expresívne tvarové podanie, ktoré ešte podčiarkuje dramatická farebnosť, vzniklo aj prácou ryta dielo nezvyčajnej pôsobivosti. A to treba zdôrazniť, že Bencove skúsenosti so známkovou grafikou, ktoré boli pri tvorbe tohto návrhu iba nepočítané, vedel autor zúročiť a na ich vyu-

žití postavil výraz diela aj kompozíciu. Dynamická, protiklasická, nekonvenčná rytna dotvára pôsobenie známky a radí ju aj v celosvetovej známkovej tvorbe spolu s predchádzajúcimi dvoma emisiami medzi významné diela.

Novosť pohľadu týchto realizácií, prinášajúcich zintenzívnenie dynamických i senzitívnych prvkov v známkovej tvorbe v neobvyklej miere je tiež v zdôraznení umeleckej náročnosti známkovej grafiky a v možnosti potrebného výtvarného vývoja ocelorytiny.

Ocelorytina, pôvodne umelecko-remeselná reprodukčná technika vytvárajúca stabilnú tlačovú formu schopnú zabezpečiť tlač vysokých nákladov, sa v počiatkoch prednostne zamerala na čo najvernejšiu reprodukciu obrazovej predlohy. V ďalších desaťročiach, súbežne s narastajúcimi požiadavkami na transpozíciu umeleckých diel, sa sústreďovala na otázky výtvarného prejavu, ryteckého štýlu a korešpondovania so štýlom reprodukovanej

predlohy a vyvinula sa do autentickej interpretačnej umeleckej disciplíny a je súčasťou širšieho výtvarného vývoja výtvarného umenia.

Je nepochybné, že vplyv spomínaných prác sa prejavil v nazeraní na pôsobivosť známkových realizácií, ako aj v nazeraní na možnosti umeleckej výpovede známkovej grafiky.

Antónia Paulinyová

Ocenenia za známkovú tvorbu v roku 2007

Pri príležitosti Dňa slovenskej poštovej známky a filatelie sa 18. 12. 2007 uskutočnilo slávnostné odovzdávanie cien za známkovú tvorbu v roku 2007. Cena ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií za známkovú tvorbu sa každoročne udeľuje v troch kategóriách:

V kategórii **najkrajšia známka roka** cenu ministra získala známka **Bratislavský hrad**, ktorej autor je akad. maliar Dušan Kállay a jej rytinu vytvoril František Horniak.

Ako **najlepší výtvarný návrh** bol vyhodnotený návrh emisie spoločného vydania známok so San Marínom – **Oravský hrad a La Rocca o Guaita**, autora akad. maliara Rudolfa Cigánika.

V kategórii **najlepšia rytina** získala ocenenie známka z emisného radu Umenie F. X. Palko: Svätá Alžbeta,

ktorej autorom ryteckého prepisu je František Horniak.

Cenu za najkrajšiu známku roka 2007 udelil trikrát aj generálny riaditeľ Slovenskej pošty. Po prvý raz autor najkrajšej známky dostal cenu Krištáľová známka, ktorou sa začína nový spôsob oceňovania najkrajšej známky roka.

Cenu **Krištáľová známka** získal akad. maliar Dušan Kállay za výtvarný návrh známky **Bratislavský hrad** a František Horniak za rytecké spracovanie tejto známky. Známkou Bratislavský hrad Slovenská pošta vydala 27. júna 2007 pri príležitosti 1100. výročia prvej písomnej zmienky o Bratislave. Na známke je vyobrazený Bratislavský hrad z Viedenskej obrázkovej kroniky zo 14. storočia.

Redakcia sa pripája ku gratulantom ocenených umelcov.

Identifikácia farebných odtieňov

Tento článok voľne nadväzuje na môj príspevok o farbách a farebných odtieňoch známok britských kolónií z obdobia rokov 1930 – 1960 (pozri Zberateľ č. 1/2005, str. 33 – 35). Jeho orientácia je však širšia. Možno azda povedať, že ďalej uvedené poznatky a závery sa týkajú známok všeobecne.

Výpočtová technika preniká postupne do všetkých oblastí nášho života. Nedávno sa mi dostal do rúk zaujímavý súbor počítačových programov (v origináli anglicky), nazvem ho IDENTIFIKÁTOR, ktorého samostat-

nou programovou funkčnou časťou (okrem častí ďalších) je program určený na identifikáciu farieb a farebných odtieňov na známkach. Neuvádzam jeho skutočné meno (nie je mojou úlohou robiť mu reklamu). Nech sa príslušná časť programu jednoducho volá IDENTIFIKÁTOR FARIEB. Pracuje sa s ním zhruba takto:

V prípravnej fáze najskôr skenerom nasnímame obrazy známok (odporúčanie spôsobu použitia programu), ktorých farby chceme zaznamenať a následne používať ako referenčné (porovnávacie, vzorové). Uložíme ich v obrazovom formáte, napr. „.bmp“, do určeného adresára programu. Na snímanie používame známky, ktoré majú originálnu farbu, čiže nepečiatkované, nevyblednuté kúpaním a pod. Vyberáme farby alebo odtiene známok, ktoré svojou farbou čo najlepšie zodpovedajú údajom v katalógu.

V ďalšom opise budem pre zjednodušenie vysvetlenia činnosti programu používať len jeden elementárny odtieň – farbu červenú. Môžeme takto nasnímať nielen jednu, ale radšej viac známok, ktoré obsahujú podľa katalógu farbu červenú, avšak táto červená nie je už na pohľad celkom rovnaká. Jednotlivé malé neutrálne odtiene (odtieňky) farby červenej z rôznych známok môžeme predbežne rozlíšiť v pomenovaní obrazových súborov „.bmp“ nasnímaných známok napr. ako červená 1, červená 2, atď. Odtieňom pritom mám na mysli taký malý rozdiel vo farbe, že síce nemá v katalógu osobitné

pomenovanie, ale rozdiel je predsa len aj okom badateľný. Všetky takéto odtieňky (v katalógu Stanley Gibbons uvedené ako „shades“) sú síce podľa katalógu červené, nie sú však pritom celkom rovnaké. Naproti tomu regulačný odtieň má v katalógu osobitný záznam, samostatný riadok a vlastnú cenu. Obdobne ako s červenou farbou postupujeme aj s jej odtieňmi a následne s ďalšími farbami a ich odtieňmi, ktoré sú uvedené v katalógu, ako napr. karminovočervená, bledoružovočervená, modrá, zelená a podobne. Takto môžeme nasnímať všetky farby a farebné odtiene, ktoré sú v katalógu. Samozrejme, že túto operáciu môžeme rozdeliť na viac etáp. Program je však čiastočne použiteľný už pribežne.

V druhej fáze otvoríme IDENTIFIKÁTOR FARIEB, zvolíme funkciu VYTVORIŤ NOVÝ ZOZNAM FARIEB a tento nový zoznam pomenujeme napr. MOJE FARBY. Takýchto zoznamov môžeme v prípade potreby vytvoriť aj viac. Potom programom vyberieme obraz prvej nasnímanej známky a myšou zameriame výberové okienko, ktorého veľkosť môžeme meniť v piatich stupňoch na červenú farbu v obraze známky. Klikneme ľavým tlačidlom myši. Zobrazí sa vzorka snímanej farby. Postup niekoľkokrát zopakujeme, čím sa vyhne možnému omylu. Následne ustálenú hodnotu farby pomenujeme ako „červená“ a zaznamenáme. Informáciu o farbe program uloží úsporne ako sedemciferné alebo až osemciferné číslo spolu s názvom farby. To nie je vôbec priveľa, pretože ľudské oko môže údajne vnímať viac než 7 miliónov farieb. Potom prejdeme na ďalšiu známku alebo na inú časť tej istej známky s trochu odlišnou červenou farbou a výsledok opäť zaznamenáme. Podotýkam, že podľa katalógu ide stále len o farbu červenú a nie o žiadny jej odtieň. Programom možno vzorky fariieb uložiť ako „shades“, ak majú od už predtým uložených vzoriek, rozdiel aspoň šesť mikroodtíňov (hodno-

ta v mikroodtíňoch sa číselne zobrazuje). Mikroodtíňom nazývame najmenší, taký malý farebný rozdiel, že je

do hodnoty 5 na obrazovke okom nepostrehnuteľný a programom ako rozdielny nezaznamenateľný. Takto môžeme červenú farbu teoreticky uložiť až 50-krát. Prakticky to podľa mo-

jej skúsenosti bude postačovať len niekoľkokrát. Rovnakým spôsobom nasnímame, vyberieme a zaznamenáme postupne aj všetky odtiene červenej farby, to zna-

mená všetky odtiene, v ktorých podľa katalógu dominuje farba červená. Môžu to byť, v závislosti od zvoleného katalógu, napr. farby: červená, matnočervená, sýtočervená, karmínovočervená, jasnokarmínovočervená, sýtokarmínovočervená, ružovočervená, matnoružovočervená, sýtoružovočervená, anilinočervená, oranžovočervená, hnedočervená, indická červená, benátska červená, atď.

Doteraz uvedeným postupom teda vytvoríme a uložíme škálu vzorových odtieňkov v rozmedzí od – do pre farbu červenú, ďalej rovnako pre všetky odtiene farby červenej i pre všetky ostatné farby a ich odtiene. Je to síce dosť pracné, ale myslím si, že to neskôr oceníme. Azda je niekedy lepšie vynaložiť viac práce a získať tak istotu, než byť v neistote donekonečna. Uložené hodnoty odtieňkov môžeme kedykoľvek korigovať, vymazávať či pridávať k nim ďalšie. Jednotlivé odtiene alebo farby by sa nemali krížiť, to znamená nemali by mať vzájomný presah. Ja som po experimentovaní s programom a jeho fungovaním namiesto známok nasnímal kompletný známkový farebný kľúč, ktorý obsahuje 200 farieb. Vytvorená databáza farieb má potom 200 farieb či odtieňov a každá farba alebo odtieň má uložených niekoľko odtieňkov. Po vytvorení databázy môžeme „bmp“ súbory obrazov známkou presunúť do iného adresára pre prípadnú potrebu v budúcnosti.

Ak sme už takto pripravení a chceme napr. identifikovať farbu na známke, ktorá je podľa katalógu buď šarlátová alebo červená(1) (čo sú farby či odtiene navzájom dosť príbuzné), nasnímame známku skenerom a obraz uložíme do určeného adresára pro-

gramu. Následne spustíme IDENTIFIKÁTOR FARIEB, zobrazíme v ňom príslušnú známku a vyberieme z 200 uložených farieb pre ďalšie porovnanie len farby šarlátovú a červenú. Program to umožňuje. Tento predbežný výber nám podstatne zjednoduší rozhodovanie o farbe. Potom zameriame kurzor myši s výberovým okienkom na farbu v obraze známky, ktorú chceme identifikovať a ťukneme na myš. Následne sa na obrazovke v ľavej časti okna programu zobrazuje farba, ktorú chceme identifikovať a v pravej časti okna (bez akejkoľvek deliacej čiary) porovnávací farba, ktorá je k porovnáwanej z predtým dvoch vybraných farebne bližšia, a to spolu so svojim názvom. V našom prípade je to buď šarlátová alebo červená. Tým máme farbu známky identifikovanú takpovediac exaktne. Rozdiel do veľkosti niekoľkých mikrootdieňov, ktorý sa tiež číselne zobrazuje, je prípustný. Ak máme obidve známky šarlátovú i červenú, môžeme ich nasnímať naraz. Porovnanie a identifikácia sú potom jednoduchšie.

Doteraz uvedeným postupom sa mi podarilo identifikovať aj také odtiene, ktoré sa voľným okom dali rozoznať len akosi intuitívne. Teraz, po identifikácii, ich už lepšie rozoznávam, môžem ich správne pomenovať a zaradiť. Predbežný výber farieb podľa predchádzajúceho odseku môžeme zúžiť len na jednu farbu, rozšíriť na niekoľko farieb, alebo ho nao-

pak dočasne vynechať. Pri porovnávaní dvoch alebo viacerých obrazov rovnakých známkou treba výberové okienko zamerať vždy na ten istý bod v obraze známky. Program umožní rozoznať odtieňok od odtieňa. Prípadne to, čo je v katalógu uvedené ako odtieň (pod vplyvom subjektívneho faktora pri stanovovaní farby známky), sa môže pri porovnaní s databázou farieb vytvorenou podľa známkového farebného kľúča alebo aj pri priamom porovnaní so samotným známkovým farebným kľúčom, ukázať len ako odtieňok („shades“). Skener používaný pri tvorbe databázy i pri identifikácii známok má byť ten istý.

Ako som už spomenul v úvode článku, opísaný Identifikátor farieb je časťou súboru programov IDENTIFIKÁTOR. Jeho ďalšími časťami sú Identifikátor perfinov, Identifikátor priesvitiek, Identifikátor pečiatok, Identifikátor perforácií a Identifikátor pre-

Zoltán Raduška

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

Vážení čitatelia,

otvárame ďalší ročník našej súťaže, už siedmy. Keď sme súťaž začínali, ani sme nepredpokladali, že „prežije“ tak dlho. Berieme to ako priazeň vás, čitateľov, nám, spoluautorom časopisu. A zároveň aj ako prejav dôvery a záväzok, že neupadneme do stereotypu. Budeme sa aj v tomto roku snažiť udržať si tieto vaše prejavy.

Vo vyhodnocovanom kole výrazne bodovala známková tvorba, keď jej patria prvé dve priečky – jeden príspevok spomína na začiatky slovenskej známkovej grafiky od roku 1993, druhý na vzostup čs. známkovej tvorby od 50. rokov minulého stor. Dvadsiatemutretiemu pokračovaniu Malej školy numizmatiky sa ušla tretia priečka. Rozprávanie o ceste dolu Váhom doplnené pohľadnicami (Zberateľské state) zabodovalo na štvrtom mieste. Námetová filatelia príspevkom o polstoročí dobývania vesmíru získala piate miesto a poštová história o skončení éry telegramov miesto šieste.

Počet vašich odpovedí vo vyhodnocovanom kole dosiahol 46 a za všetky dakujeme.

Hlasy vo vyhodnocovanom kole boli rozdelené tak, že príspevky na prvých šiestich miestach získali 80 % všetkých vašich hlasov. Bodovalo spolu 15 príspevkov (v predchádzajúcom kole 17). Na prvú otázku správne odpovedalo 45 na druhú otázku 42 súťažiacich.

■ Vyhodnotenie 11. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky, okrem jedného, správne identifikovali všetci súťažiaci – vyobrazený bol detail známky 1,80 Kčs (Pof. 2381) z emisie Zvieratá v heraldike – znak mesta Martin, ktorá bola vydaná 25. 5. 1979.

2. otázka – správna odpoveď na otázku „ktorá slovenská známka má v kresbe rovnaký motív, v ktorom roku bola vydaná a s akou nominálnou hodnotou“ mala byť: známka č. 124 – výplatná známka Martin s erbom mesta, vydaná 17. 7. 1997 s nominálnou hodnotou 7 Sk.

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v novembrovom čísle Zberateľa najviac páčil), vaše hlasy (33) udelili prvé miesto **A. Paulinyovej** za 14. časť seriálu **Známka a známková grafika**. Druhá priečka za 24 hlasov patrí **R. Fischerovi** za portrét ryta **Tajemství šifry Jindry S.** Tretie miesto (23 hlasov) získala **E. Minarovičová** za dvadsiatutretiu časť **Malej školy numizmatiky**. Štvrtý stupeňon patrí **A. Urminskému** za jeho spracovanie **Malebnej cesty dolu Váhom v sprievode baróna**

Aloja Medňanského, keď získal 15 hlasov. **pem** za príspevok **50. výročí prvej umelej družice Zeme** bodoval 14-krát, a tým obsadil piatu priečku. Na šieste za 13 hlasov je **D. Evinic** za príspevok **Stop telegramom**. Siedme miesto za 11 hlasov patrí **J. Solavovi** za ďalšiu časť seriálu o **Operencoch, spoločníkoch človeka – Sova obyčajná**. Osmá priečka sa ušla **redakcii** za vyhodnotenie ankety **Antiznámka 2006**.

Dalšie hlasy (1 až 3) súťažiaci priznali ešte ďalším siedmim príspevkom.

Výhercami jedennásteho kola VI. ročníka súťaže sú **Ivan Kopecký z Novej Dubnice** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 250 Sk) a **Vojtech Roth, Hnúšťa** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 150 Sk). Srdečne blahozeláme!

■ 1. – januárové KOLO SÚŤAŽE

Do 1. kola 7. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej československej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola známka vydaná?

2. otázka znie: Ktorá slovenská známka má v kresbe rovnaký motív, v ktorom roku bola vydaná a s akou nominálnou hodnotou?

3. otázka znie: Napíšte troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v januárovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame do 31. januára 2008. Za účasť v súťaži dakujeme a tešíme sa na vaše odpovede, pripomienky a názory.

Redakcia

Predplatiteľská súťaž

Ako sme v čísle 11/2007 uviedli, predplatiteľov, ktorí do 31. 12. 2007 uhradili predplatnú na rok 2008 (rozhodujúci je dátum poštovej pečiatky alebo dátum prevodného príkazu), zaradíme do žrebovania o nákupné poukážky firmy Zberateľ. Mená šiestich výhercov uverejníme v budúcom čísle.

FIRMA ZBERATEĽ®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske mýto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 02 44 250 149, 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEĽ®

Kliknutím na titulyk úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme

**ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍC,
CELISTVOSTÍ**

**A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL**

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk; www.filatelia-album.sk

ERVO

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch
(prílače, príležitostné poštové ☺ a strojové príležitostné ☹)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poš-
tové materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympij-
ské hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál
na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore
majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,
0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk
Po – Pia: 10.00 – 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

Málo známy pomník Štefánika v Leopoldove

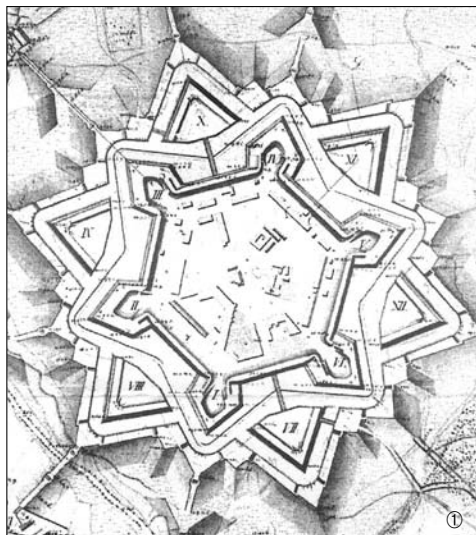
Mnoho ľudí, ktorí sa zaujímajú o pamätníky Milana Rastislava Štefánika na Slovensku, nevie, že v leopoldovskej pevnosti, terajšej väznici, bol pomník generála Štefánika.

Najsť však niečo o tejto pevnosti, v ktorej areáli stál tento pomník. Turci v roku 1663 dobyli pevnosť Nové Zámky. Vo Viedni sa preto rozhodli, že treba postaviť novú pevnosť proti postupu Turkov do zvyšnej časti Považia. Na to vybrali miesto pri Hlohovci. Pevnosť vyprojektoval architekt L. de Souches. Jej stavbu riadil J. M. Arigsperger, ktorý už predtým postavil niekoľko protitureckých pevností. Projekt i stavba boli na úrovni vtedaj-

neuskutočnil. Poslúžila ale Habsburgovcom pri potláčaní povstania kurucov Františka Rákóczyho. Až do roku 1854 bola v rukách vojska, keď ju prebudovali na vojenskú zbrojnicu a väznicu.

Pri 20. výročí založením Československej republiky v roku 1938 zamestnanci väznice a vojenskej zbrojnice postavili v nej na námestí pri barokovom kostolíku

šej vojenskej techniky a mala tvar šesťstrannej hviezdy (obr. 1).

Pri položení základného kameňa pomenovali pevnosť podľa vtedajšieho rakúskeho cisára Leopolda Leopoldis. Stavaf začali v roku 1665 a stavbu dokončili v roku 1669 (obr. 2). Hoci sa pevnosť hlavne v roku 1683 dôkladne pripravovala na turecký útok, útok sa

pomník s bronzovou bustou generála Milana Rastislava Štefánika (obr. 3, 4). Autorom busty bol akademický sochár Jozef Pospíšil, rodák zo Siladič, okres Trnava, ktorý vytvoril v roku 1938 súsošie Štefánika v Trenčíne a sochy i busty viacerých významných osobností.

Jubilejný výbor oslav viedol vtedajší riaditeľ väznice Dr. František Kajan. Slávnostné odhalenie pomníka bolo

vytvorení spoločného štátu a spomienky na neho.

Ján Maniaček st.

Literatúra:

Pisoň Š.: Hradý, zámky a kaštiele na Slovensku, Osveta Martin, 1973, s. 208.

Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, SAV, Bratislava, 1997, s.143. Pivovarčí M.: Kto kradmou rukou...Život r. XL, č. 28, 1990, s.10.

Najkrajšia slovenská poštová známka a príležitostná pečiatka roka 2007

Zväz slovenských filatelistov a Slovenská pošta, a. s., v spolupráci s redakciami časopisov Zberateľ, Filatelie a Poštové zvesti a redakciou Spravodajcu ZSF vyhlasujú verejnú anketu o najkrajšiu slovenskú poštovú známku a najkrajšiu príležitostnú pečiatku vydanú v roku 2007. Účastníci ankety majú odpovedať aspoň na jednu z troch anketových otázok.

1. Ktorú slovenskú poštovú známku vydanú v roku 2007 považujete za najkrajšiu?
2. Ktorú príležitostnú pečiatku používanú v roku 2006 považujete za najkrajšiu?
3. Aký námet navrhujete spracovať na slovenských známkach v budúcich rokoch?

Na každú otázku uveďte iba jednu odpoveď. Vaše vyjadrenie posielajte na poštovom lístku s uvedením vlastnej čitateľnej adresy a podpisu na adresu **Zväz slovenských filatelistov, Radlinského 9, 812 11 Bratislava 1, najneskôr do 31. marca 2008.**

Odpovede na otázky ankety pošlite na jednom lístku a označte ho heslom ANKETA 2007. Každý účastník ankety, ktorý odpovie aspoň na jednu z uvedených otázok, dostane od Slovenskej pošty, a. s., poštový lístok s prítlačou najkrajšej známky r. 2007 a bude zaradený do žrebovania o vecné ceny. Vydané známky a používané pečiatky boli prieběžne reprodukované v časopise Zberateľ, v Spravodajcovi ZSF, alebo ich nájdete na stránkach POFIS Slovenskej pošty, a. s., www.pofis.sk.

Máte slovo

Stretnutie klubu Františka Horniaka

Prvá decembrová sobota patrila tradične stretnutiu priaznivcov grafického umenia rytca a grafika Františka Horniaka, ktoré sa uskutočnilo v Ponitrianskom múzeu v Nitre.

F. Horniak informoval, že v roku 2007 absolvoval tri výstavy, v Nitre, v Báčskom Petrovci a v Prahe, pričom jeho výstava v Prahe bola už piata v poradí.

Hovoril tiež o tvorbe známok Krásky našej vlasti 2007 a o pripravovanej známke J. Baláza z emisného Umenie v roku 2008.

-jms-

HLASY A OHLASY

Na príspevok o novej typológii známok z čs. emisie Majstrovstvá sveta v rybolovnej technike 1966, uverejnený v predchádzajúcom čísle Zberateľa, bezprostredne reagoval **Ing. Miroslav Gerec**, predseda Komise slovenských známok a celin ZSF. Jeho stanovisko k tejto problematike prinášame v plnom znení.

„Tak nám schválili ďalšie typy emisie Ryby, pani Millerová“, skonštatoval by Josef Švejk, keby bol filatelista a zbieral „druhé“ Československo. Na to by pani Millerová – už dávno v tejto kvázi vede zorientovaná – dodala: „Pán Švejk, skôr ako si pôjete na burzu skompletizovať všetky typy a kombinácie spojených typov a podtypov, najprv sa pozrite, čo už v zbierke máte, nech to nekupujete zbytočne dvakrát!“

Ale teraz vážne...

Moje osobné stanovisko k týmto novozavedeným typom československých známok je nesúhlasné. Zainteresovaných špecialistov, ktorí čítali moje príspevky k téme typológie československých známok to neprekvapí. V stručnosti – snažil som sa v nich rozobrať jednotlivé príčiny vzniku odchýlok, ktoré boli dôvodom zavedenia II. typov, upozornil som na fakt, že v medzinárodnom porovnaní niektoré II. typy československých známok neobstoja a tiež na možnosť prehodnotenia a prípadne zrušenia II. typov na základe nových poznatkov. Pojem **typ** považujem za vrcholnú filatelickú kategóriu a odporúčam jeho definíciu skôr sprísniť než uvoľniť [3].

V rokoch 2002 – 2003 bol pri ZSF ustanovený autoritársky kolektív pre vydanie slovenského filatelického názvoslovia. Svoju účasť v ňom som využil na vytvorenie novej definície typu, ktorú tu môžem predložiť:

typ je podstatný, pravidelne sa opakujúci rozdiel v kresbe rovnakej známky, ktorý vytvára nový vzor (variant) známky; typ vzniká:

1. zámerným ľudským zásahom alebo ľudskou chybou v začiatkových výrobných fázach ešte pred fyzickou výrobou tlačovej formy alebo konečnej fotografickej zostavy (diapozitívu),
2. úpravou kresby pri opakovanej výrobe alebo zostavení novej tlačovej formy,
3. zmenou kresby v dôsledku použitia iného tlačového zariadenia,
4. použitím inej tlačovej techniky; na posúdenie typu nie je rozhodujúca veľkosť rozdielu, zberateľsky je však únosné rozlišovanie typov zistiteľných a merateľných bežne dostupnými zväčšovacími a meracími prostriedkami;

Bohužiaľ, nie je tu priestor na vymenovanie všetkých príkladov, kde by aplikácia tejto definície znamenala zrušenie II. typu alebo naopak jeho zavedenie. Celou skupinou príkladov by boli dvojité alebo viacnásobné moletáže, ktoré by neboli II. typom, ale retušou; podobne aj rytecké opravy, známe najmä na známkach a háčkových tlačených ocelotlačou z plochých dosiek, by tiež neboli II. typom, ale retušou. Aj rytecké úpravy na niektorých známkových poliach na účely označenia príslušnej dosky by neboli II. typom, ale doskovou značkou. Naopak – ako rôzne typy by sa mohli posudzovať známky rovnakej kresby, ale tlačené na rôznych zariadeniach – napr. výplatné známky „Prezident A. Novotný“ (Pof. 999 – 1000), tlačené na stroji Wifag alebo Stickney (s deformáciou kresby zapríčinenou ohybaním tlačovej dosky). Podľa tejto definície – ako dva typy, už dnes rozlišujeme ofsetové a hĺbkotlačové vydanie slovenskej automatovej známky.

Moje odporúčanie je evidovať vyššie opísané odlišnosti na známkach emisie „Ryby“ (vrátane v katalógoch už existujúceho II. typu hodnoty 1 Kčs) nie ako typy, ale ako doskové odchýlky (nižšiu kategóriu odchýlok obrazu známok).

Doplním, že analogické rozdiely sú známe napr. aj na známkach emisie „Lovná zver“ z r. 1966, lenže tam by typolo-

gická komisia musela zosúladiť kritériá potenciálnych nových typov, ktorých pôvod je náhodný (napr. spadnuté vlákno na jednom poli pomocnej zostavy) s už existujúcim II. typom známky 80 h „lepus europeus“, kde rozdiel v kresbe (v nápise na jednom poli pomocnej zostavy) nevznikol náhodne, ale ľudskou chybou.

Podľa poznámky v poslednom odseku úvodu komentovaného oznámenia cit. „**nikdy nešlo o zámerný krešebný rozdiel na negative!**“ usudzujem, že bola použitá definícia typu z roku 1988 [1], pretože novšia definícia, schválená výborom Spoločnosti zberateľov československých známkov v decembri 1997 [2] výslov-

ne uvádza, že „**typ je zámerné vzniknutý, pravidelne sa opakujúci rozdiel...**“. Znamená to teda, že sekcia SČSČZ pre typológiu a terminológiu používa zastaranú definíciu?

Literatúra:

- [1] P. Pittermann a kol.: Základní filatelistická terminologie, in Československá filatelie - Praha 88, Rapid, Praha 1988, str. 204
- [2] Změna v terminologii, Typ – upravená definice, Zpravodaj Společnosti sběratelů čs. známek č. 72, str. 2
- [3] Ing. Miroslav Gerec: K definícii typu, Zpravodaj Společnosti sběratelů čs. známek č. 73, str. 11 – 15

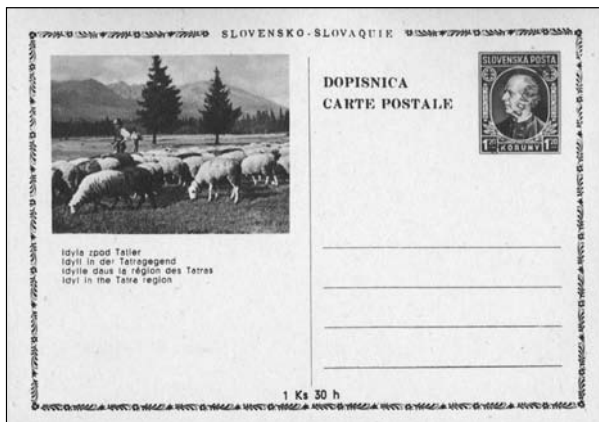
Ďalší identifikovaný poštový lístok

Náš „miniseriál“ o identifikovaní poštových lístkov z obdobia prvej československej republiky a sloven-

Koncom októbra som v Bratislave poprosil o spoluprácu kolegu Jozefa Ošku z Liptovského Mikuláša. On spolu so svojimi priateľmi a sčasti aj s pomocou odbornej literatúry identifikovali zobrazenú lokalitu tak, že táto patrí do obce Pribylina. Kopce v pozadí na obrázku sú Otrhance a Jakubíná, a patria do pohoria západných Tatier. Za spoluprácu mu chcem aj touto cestou poďakovať.

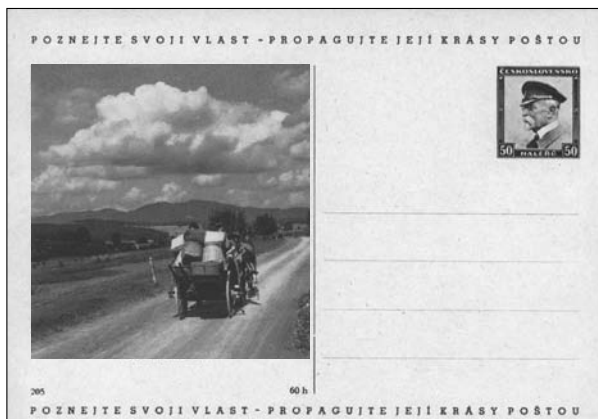
Takže nám zostal už nedoriešený iba jediný československý poštový lístok – Slovenská krajina. Tam som však do istej miery pesimista. Lebo pri identifikácii tejto lokality nám v tomto prípade bude musieť pomôcť trochu aj šťastena. Nádeje na úspech sa však nevzdávame. Aj preto ešte raz reprodukuje-me uvedený poštový lístok a prosíme zberateľov o pomoc.

dr. J Sobihard

ských poštových lístkov z roku 1939, ktorý sa otvoril v treťom čísle vlnajšieho Zberateľa, spravil ďalší úspešný krok. Ako som napísal v Zberateľovi č. 7/2007, na rozlúštenie lokality na obrázkoch nám zostali už iba dva lístky – slovenský poštový lístok Idyla spod Tatier (CDV 4/34) z roku 1939 a československý poštový lístok Slovenská krajina (CDV 69/206) z roku 1937.

Pokiaľ ide o lístok Idyla spod Tatier, väčšina autorov zastávala názor, že by mohlo ísť o oblasť Važca alebo Východnej. Vyskytli sa však aj názory, že by mohlo ísť o lokalitu z oblasti Ždiaru. Všetkým úvahám je dnes už zrejme koniec.

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každý druhý nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16,00 do 17,00 hod. ■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, NUMIZMATIKA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovičova ulica 14 (Suvorovov internát) • Každú nedeľu od 8,00 do 12,00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Zasadacia mestskej polície, Hlavné námestie 3, I. poschodie I Každú prvú nedeľu v mesiaci (okrem augusta) od 9,30 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY • Železničná stanica, veľká zasadacia • Každú nedeľu od 9,00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu od 9,00 do 12,00 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9,00 do 12,00 hod. • CK Junior, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY a iné • Bufet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedeľa v mesiaci od 9,00 do 12,00 hod. ■ **MALACKY** - FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17,00 do 18,00, prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/1, I. posch., č. 112 ■ **MARTIN** - FILATELIA • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18,00 hod. ■ **MARTIN** - NUMIZMATIKA • Penzión Čierna pani • Každý štvrtok od 16,00 do 17,00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • druhý pondelok v mesiaci o 17,00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA** - FILATELIA • Akadémia vzdelávania, Sládkovičova 7 (za poštou Nitra 1) • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 8,00 do 12,00 hod. I Dom Matice slovenskej, Dolnočermánska 737 I Párne utorky od 15,00 do 17,00 hod. • Stoly a vstup na oboch miestach bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko • Každý štvrtok od 18,00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9,00 do 12,00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedeľu od 8,30 do 10,30 hod. ■ **POPRAĐ** - FILATELIA I Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 17,00 do 18,30 hod. v zasadacej pošte Poprad 2 (pri stanici ŽSR) na 2. posch. ■ **PREŠOV** - FILATELIA • Posádkový klub, Mukačevská 22 • Každý štvrtok od 16,00 do 19,00 hod. a každú nedeľu od 10,00 do 12,00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Cukráreň EDEN pri Kláštore piaristov na ul. A. Hlinku • Každá nedeľa od 9,00 do 11,00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16,00 do 18,00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - FILATELIA • Liptovské múze-

um • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17,00 hod., apríl až september od 18,00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • klubové stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • každý páry týždeň vo štvrtok o 16,00 hod., okrem júl-august ■ **TRENCÍN** - FILATELIA • Kultúrne centrum Dlhé Hony, ul.28. októbra 2/1168 • Každú nedeľu v mesiaci od 9,00 do 11,30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TRENCÍN** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16,00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA** - KF Trnava • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostola), Nám. SNP • Každý štvrtok od 16. do 17,00 hod. ■ **VRANOV n / Topľou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Vináreň Tibava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedeľu po 15. v mesiaci od 10,00 do 12,00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎ 0905 547 950, 0911 547 950 ■ **ŽILINA** KF Žilina • Dom Matice slovenskej, Hollého 11 • Každú nedeľu od 9,00 do 12,00 hod. ■ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➔ 5. január 2008 BRATISLAVA

VÝMENNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV, mince, pohľadnice, bankovky, odznaky, významovania, TK, etikety, vreckové kalendáre, pivočné suveníry, filatelia. Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21, 8,00 – 12,00 hod. Info: ☎ 02/4437 3763, 4437 2620.

➔ 13. január 2008 SENICA

ZÁHORÁCKA BURZA všetkých zberateľských odborov (biši trh), reštaurácia W. Wallace, Hviezdoslavova ul. (vedľa hotela), od 8,00 do 12,00 hod. Stoly: Mir. Sukopčák, ☎ 0905 358707. Ďalšie burzy 10.2., 9.3.

➔ 13. január 2008 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, všetky zberateľské odbory, budova INGE0, Bytčická 16, od 7,00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563.

➔ 19. január 2007 PIEŠŤANY

CELOŠTÁTNA FILATELISTICKÁ BURZA, Kongresová hala v kúpeľoch od 9,00 hod. do 16,00 hod. ☎ 0907 215 042, 0905 532 751

➔ 26. január 2008 TRNAVA

BURZA ZBERATELOV ZNAMOK, POHLADNÍC, MEDAILÍ, ODZNAKOV, PLATIDIEL a ďalších predmetov zberateľského záujmu v Dome kultúry, Trojičné nám. 10, od 7,30 do 12,00 hod. ☎ 033/5515354, 0905 115 910. Ďalšia 23.2.

➔ 2. február 2008 BRATISLAVA

VÝMENNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV, mince, pohľadnice, bankovky, odznaky, významovania, TK, etikety, vreckové kalendáre, pivočné suveníry, filatelia. Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21, 8,00 – 12,00 hod. Info: ☎ 02/4437 3763, 4437 2620.

➔ 3. február 2008 BANSKÁ BYSTRICA

CELOŠTÁTNA FILATELISTICKÁ BURZA, aj iné odbory vítané. Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4, 8,00 – 12,00 hod. Info: Ladislav Hólc, Tr. SNP 48, 974 01 Banská Bystrica ☎ 0905 964 471.

➔ 3. február 2008 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, všetky zberateľské odbo-ry, budova INGEÖ, Bytčická 16, od 7.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563, ďalšie 6.4.

➔ 10. február 2008 NITRA

HOBBY STRETNUTIE RÔZNYCH ZBERATEĽSKÝCH ODBO-ROV; Párovská ul. 1, 7.00 hod. – 12.00 hod. ☎ 0907 894 125. Ďalšie 15.6.

➔ 17. február 2008 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA, Kultúrne centrum Dlhé Hony, ul. 28. októbra 2/1168. Ďalšie 18.5., 9.11.

INZERCIA

■ **KLUB FILATELISTOV 54-01** a Združenie klubov filatelístov Košice prijmu a zašlú výbery do kolovania. Informácie na adrese správcu kolovania: Teodor Magda, Zborovská 2, 040 01 Košice. Z-001

■ **KÚPIM CELINY SŠ** použité na oslobodenom území od decembra 1944 do apríla 1945 ☎ 0903 131848 Z-002

■ **FILATELIA CLUB Dolný Ohaj** (okr. NZ) – výmena známok ☎ 0907 777 165, e-mail: ohaj@post.sk, www.filateliacub.host.sk Z-003

■ **HLADÁM** použité nepoškodené slovenské dobíjacie kupóny GSM Orange: Star Wars-Episode III a Superman sa vracia. ☎ 0908 14 65 59 Z-004

■ **PONÚKAM VÝBERY ZNÁMOK** do kolovania (len pre kluby). Provízia 20%. Pavol Kováč, Hanojská 4, 040 13 Košice, ☎ 055/636 1619, 0918 674 007. Z-005

■ **KÚPIM** listiny s kolkami hlavne z obdobia rokov 1938 – 1953, prípadne vymením za podobné listiny z iných časových úsekov. Dušan Evnicin, Poľská 4 040 01 Košice Z-006

■ **PRIJEM** kvalitné výbery známok do 1945, série, celiny. Kolónie F, GB, P, I vítané. Aj pohľadnice. ☎ 0903 708 613. Z-007

■ **PONUKA ZNÁMOK A MINCÍ**. www.filatelia-album.sk Z-008

■ **KÚPIM** doklady slovenskej poľnej pošty 1939 - 1945, lepšie položky dobre zaplatím. ☎ 0908 94 33 35 Z-009

■ **PREDÁM** bloky Helvetia č. 1214-15, 1319 a č. 18, 23, 24, 25, 26, 27 za € 15 ks. Ivan Roudenský, Poste restante, 06201 Starý Smokovec. Z-010

■ **HLADÁM** celistvosti z územia SR od r. 1993 s pečiatkami ambulantných pošt, poštových stredísk, poštovní, post-partner a pod. (055/636 1909, e-mail: gerec.miro@pobox.sk Z-011

■ **KÚPIM** staré pohľadnice Humenné (Homonna) a okolie, Nové Mesto n/Váhom (Vágujhely) a okolie. Peter Kolesár, M.R. Štefánika 26, 915 01 Nové Mesto n/Váhom. e-mail: kolesar.peter@post.sk, ☎ 0908 420 530 Z-012

■ **VYMENÍM** § obálky UNDOF-AUSBAT, Golanské výšiny z r. 1999 za iné z iných misií. Vladimír Ďutka, Zvolenská 16, 010 08 Žilina Z-013

■ **PREDÁM**, doplním zbierky, vybavím chybenky záujemcom o mince z prebytkov RSFSR, ZSSR, RF - obyčajné, proof, strieborné, kazety, pamätne súbory. ☎ 02/ 6446 3419, 0915 754 934 Z-014

■ **PREDÁM** známky vo väčšom množstve, cudzina Európa – svet, ☉ jednotná cena 0,20 Sk/ks. Jozef Hudáč, Ďumbierska 25/2, 949 01 Nitra, ☎ 037/ 7333902, 0907 065 826 Z-015

■ **PREDÁM ČR** (1993-2002), zn. ★★ (nominál, FDC, CDV, P, PM, PT, PTM, CM, WWF, ZS, ZSt, CSO, PAL, COB, POB, CAE. Cena

dohodou. J. Vallo, Dr. K. Kmetku 86/44, 013 01 Teplička n/V. Z-016

■ **PREDÁM** 106 ks R-list r. 1993-2007 zaslané z ČR na SR za cenu ☉ známok. Milan Halász, Ovručská 12, 040 22 Košice, e-mail: milanke@centrum.cz Z-017

■ **KÚPIM** PP 80 ROKOV TRAMPINGU BORINKA, 20.11.1998 a fil. materiál s námetom topo. Jaro Flidr, Dlhá 54, 935 32 Kalná nad Hronom, ☎ 0903 44 07 69, e-mail frico@post.sk Z-018

■ **KÚPIM** zachovalé celistvosti s čistými ☉ R-U PP 1914/18, hlavne denné a etapové ☉ „tarnstempel“ a R-listy z PP. ☎ 0907 472 805, e-mail: martin.backor@upjs.sk , adr. Martin Bačkor, Mánesova 23, 041 67 Košice. Z-019

■ **KÚPIM** alebo vymením priehradkový list PL (50 zn. až 100 zn.) Slovensko 1993-2000. Ponuky – informácie M. Hudec ☎ 037/ 656 6672, 0904 807 979 Z-020

■ **PREDÁM** Deuts.Reich, Mi Bl.647, Bl.648, Bl.650 ★★, plastiku „Valaštan v kroji“ sign. Úprka, keram. vf. 74 cm. ☎ 032/ 771 3470 Z-021

■ **KTO opraví** poškodený smalt na odznaku? Privítam aj radu. e-mail: p.richter@pobox.sk Z-022

■ **PREDÁM, VYMENÍM** známky ★★ aj ☉ Poľska, Chorvátska, Estónska, Litvy, Lotyšska a celej Škandinávie podľa kat. Michel. Odpoviem na každý list. Hieronym Sawczuk, Konstytucji 3-ego Maja 14, PL 32700 Bochnia Polska e-mail: menel@poczta.onet.pl Z-023

■ **PREDÁM** známky Slovenska 1993-2001 (za nominál), SCO, PT (za 50%) len voelku. ČSR 1945-92 dohodou. ☎ 036/ 6227340. Z-024

■ **KÚPIM, PREDÁM** alebo **VYMENÍM** ☉ známky Švajčiarska. ☎ 02/ 4333 4797 Z-025

■ **PREDÁM** nepoužívané perové dosky orig. Schaubek (modré) 700 Sk a čisté alb. listy Schaubek č. 20 (svetlo hnedé) s rámčekom 60 ks á 5 Sk. ☎ 0915 742 301 Z-026

■ **KÚPIM** etikety z pív, vín a destilátov. ☎ 0907 183 605 Z-027

■ **KÚPIM DCH**, odchýľky, zvláštnosti ČSR 1945-1992. ☎ 0904 249 849 Z-028

■ **PREDÁM** ☉ známky celý svet. Väčšinou 1 Sk/kus. J. Blaha ☎ 037 / 741 7510 Z-029

■ **DOPLNÍM** vydania EUROPA/CEPT 1993-2007 a 50 rokov CEPT (zn. ★★, TL, zošitky) rôznych štátov podľa vašej chybenky. e-mail: travelers@atlas.sk Z-030

NABÍDETE K PRODEJI NEBO DO NAŠICH AUKČÍ POŠTOVNÍ ZNÁMKY, CELISTVOSTI, POHLEDNICE A DALŠÍ SBĚRATELSKÝ MATERIÁL. STÁLE PŘIJÍMÁME JEDNOTLIVÉ POKLADKY I CELÉ SBÍRKY.

POBOČKA V PRAZE:
Praha 4, Na Dolinách 44
(návštěvu si sjednejte předem)

Šteflice u Brna, Malá Stránka 8,
664 47, tel/fax: +420 547 239 520
e-mail: info@burda-auction.com

www.burda-auction.com

■ FILATELIE (ČR) ■ 11/ 2007

Rozsiahy úvodný príspevok z oblasti poštovej histórie sa so zberateľského hľadiska zaoberá pripojením Podkarpatskej Rusi k Československu v rokoch 1918 – 1920. Poštovou históriou je aj 43. časť seriálu Malé zastavenia na ceste filatelie a čs. poštovej správy Fr. Beneša st., keď piatym pokračovaním sa venuje Čs. poštovej správe. Aj ďalší príspevok o nútenom pracovnom nasadení v Berlíne v rokoch 1940 – 1945 je z oblasti poštovej histórie. Spojením tematickej filatelie s poštovou históriou je príspevok J. Horáka, keď šiestou časťou (tiež bohato ilustrovanou) pokračuje v približovanií histórie povozov, kočiarov a dostavníkov. O doskových chybách pretlačie Pošta československá 1919 píšú a obrazovo dokumentujú P. Severin, J. Stošek a V. Řezníček. M. Hauzr približuje poštové lístky s potvrdením príjmu súkromných balíkových zásielok v gete Terezín. J. Rubišar sa v ďalšom pokračovaní (3) venuje odtlačkom výplatných strojov súvisiacich s námetom doprava. V. Feldmann pokračuje v seriáli Názvy mesiacov filatelisticky a dokladuje november. V rubrike filatelistické výstavy je návrh smernice FIP pre jednorámové exponáty. Z tradičných rubrik sú v čísle informácie o novinách Českej pošty, o nových známkach vo svete, inzercia a viac kratších príspevkov.

■ MERKUR REVUE č. 5/ 2007

Piate číslo odborného časopisu pre filateliu, numizmatiku a notafíliu úvodom prináša príspevok O. Tovačovského, spracovaný v spolupráci J. Kypastom a Zd. Filipkom, o plebiscitných pečiatkach (Slezská Ostrava 2, Staré Hamry, Stonava, Šenov ve Slezsku, Velké Kunčice nad Ostravicí) a zaoberá sa aj oblasťou Oravy (Bobrov, Breza, Dolná Lipnica, Erdutka, Hladovka, Hruštín) a Spiša.

Z oblasti známkovej tvorby je príspevok R. Fischera o Milanovi Hegarovi. O falzifikátoch skúšobnej tlače pretlač prvého leteckého provizória píše M. Kračmar. Zaujímavé celistvosti z počiatočného obdobia ČSR (1919 – 1920) predkladá Z. Fritz. O filatelistickom trhu od 15. 9. do 18. 10. 2007 informuje V. Dražan. Odozvu na článok o novinovej známky Letiaci sokol 10 h s pretlačou O.T. napísal E. Kolesár. Ruské inflačné obdobie 1921 – 1922 filatelisticky dokumentuje Z. Fritz. O ústrednej kuriérnej službe v býv. NDR píše V. Dražan.

Príležitosti sedemdesiatin šéfredaktora Merkur Revue Zdeňka Fritza jeho filatelistické aktivity pripomína P. Pittermann. Ku gratulantom sa pripája aj redakcia Zberateľa.

Ďalšie drobné príspevky prinášajú rad zaujímavostí a v tradičných rubrikách sú recenzie a informácie o nových známkach ČR aj SR.

■ POŠTOVNÍ NÁLEPKY 66 (2007)

Spravodajca Spoločnosti zberateľov poštových nálepiek úvodom prináša správu správcu kolovania, pokračuje zaujímavosťami z terminálov APOST (M. Fencel, J. Mokry). Ďalšiu časť tvorí preklad článku z maďarského spravodajcu zberateľov RN, týkajúci sa pôšt a najmä doporučených zásielok z oblasti južného Slovenska. Záver tvoria ukážky príležitostných cenných nálepiek APOST a príležitostných R-nálepiek z posledného obdobia.

■ SPRÁVY SFZ č. 191 (3/2007)

Spravodajca zberateľov zápalkových nálepiek, prírezov a obalov úvodom informuje o výstave k 100. výročiu založenia zápalkárne v Banskej Bystrici. O 6. výmenom stretnutí spojenom so schôdzou výboru píše L. Mazán. O slovenských novinkách informuje a o dielach a dielkach slovenských výtvarníkov píše V. Gajdoš.

Indické zápalkové nálepky približuje T. Rosinský. Záver tvoria výbery z odbornej tlače a krátke informácie, zaujímavosti a inzercia.

■ ZPRAVODAJ č. 4/2007

Štvrté číslo časopisu členov Spoločnosti zberateľov čs. známok SČF úvodom prináša rozhovory v súvislosti s pripravovanou výstavou Praga 2008 a s podpredsedom SČF a jeho reakciu na článok V. Dražana k výstave v Hradci Králové. Spomienku na maliarku Máriu Fischerovú-Kvěčovou od K. Veselej z Ottavy redakčne spracoval J. Fronc (o maliarke so šifrou MFK sme písali v Zberateľovi 3/2006). R. Fischer je autorom príspevku „Milan Hegar – medzi známku, knižou a plakátom“. O úspešnej rekonštrukcii tlačovej dosky Košického hárčeka píše J. Čtvrtečka. 120 rokov českej organizovanej filatelie pripomína J. Fronc.

V ďalšej časti Zpravodaj prináša rozlíšenie dosiek hárčekov Karlov most (A 0519) Václav Hollar (H 0520) a špecializáciu českých známok tlačených na rotačke Wifag vydaných v septembri až novembri 2007. Prílohu tvorí Maximus, bulletin zberateľov analogických pohľadníc.

■ Sv. GABRIEL 4 (49) – 2007

Informácie o 33. stretnutí SSG v Nitrianskom Prevne 20.10.2007 tvoria úvod informačného bulettinu Spoločenstva zberateľov filatelistických materiálov s kresťanskou tematikou na Slovensku. J. Marko pokračuje vo filatelistickom približovaní života a tvorby P. P. Rubensa. Príspevok o emisii Kultúrne pamiatky Talianska pripravil D. Argaláš. Novinky Slovenskej pošty a Českej pošty s kresťanskou tematikou predkladá J. Vallo. Záver tvorí kronika sv. Gabriela, informácia o inaugurácii známky Nitriansky evenjeljár a členská agenda.

(spracoval -pem-)

ZBERATEĽ 2007

Obsah XIII. ročníka

Za menom autora a názvom príspevku je v zátvorke uvedené číslo/strana časopisu, v ktorom bol príspevok uverejnený

■ **SPRÁVY – OZNAMY – INFORMÁCIE • J. Maniaček**
st.: Stretnutie členov Klubu F. Horniaka (1/12), **MP:** Numiphil '06 (1/15), **MP:** Svetová filatelistická výstava BELGICA '06 (1/21), Nové poštové sadzby platné od 1.1.2007 (2/21), **SP:** Modra na poštovej známke (3/7), **SP:** Emisný plán celín a filatelistických produktov na rok 2007 (4/5), **SP:** Slovenská pošta – Pofis v Hradci Králové (5/5), Slovenská pošta – Pofis na veľtrhu v Essene (6/7), **K. Holoubek:** Večná známka (6/31), **K. Vydrová:** 130 rokov pošty v Ivanke pri Nitre (6/35), **pem:** Grand Prix de l'Exposition WIPA 2005 (7/8), **MP:** Slovenská pošta – Pofis v Hirtenbergu (7/8), **mk:** Bratislavské zberateľské dni (7/28), **jj:** Jubilejný veľtrh Sběratel v Praze (7/28), **J. Mička:** Skauti, filatelisti a počasie (7/35), **red.:** Regenia 2007 – slovenské perfiny bodovali (8/15), **red.:** Bratislavské zberateľské dni z pohľadu Zberateľa (8/30), **V. Jan-kovič:** 2. sympóziu námetovej filatelie v Rakúsku (9/8), **J. Aláč:** 125 rokov Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobote (8/11), **M. Ňaršík:** Petrovecfília 2007 (9/27), **jj:** Jubilejný veľtrh Sběratel v Praze (9/37), **V. Weiss:** 100. výročie tragédie v Černovej (10/17), **Ký:** Výstava Slovenské modré barety v službe mieru (10/19), **M. Bachratý:** Pozvánka na 6. slovensko-poľskú filatelistickú výstavu Bratislava 2007 (10/35), **N. Feiner:** 100 rokov tenisu v Leviciach (10/35), **S. Helmeš:** Vydarené XXIV. Dni filatelie Slovenska (10/37), **red.:** Filatelistická výstava Ružomberok 2007 (11/4), **red.:** Aký bude časopis Zberateľ v roku 2008? (11/9), **red.:** Jubilejný veľtrh Sběratel minulostou (11/15), **SP:** Emisný plán slovenských poštových známok na rok 2008 (12/6), **red.:** Jubilant na jubilejnom Sběrateli (12/35).

■ **ZNÁMKY, CELISTVOSTI A CELINY ČSR • R. Klíma:** O jednom zabudnutom výročí (2/18), **R. Klíma:** Poštový lístok Kriváň – pohľady z viacerých strán (3/10), **R. Květoň:** Poštové použitie známok TGM 1920 v II. tarifnom období (3/26), Košická celistvosť za rekordnú cenu (3/31), **J. Sobihard:** Poznáte obrázky z poštových lístkov? (3/35), **J. M.:** O kvalite pečiatkovania (3/37), **M. Bachratý:** Bohuslavice, Bohuslavice, ale ktoré ..?, Rané použitie celiny OR bez cenového údaja (4/10), **pem:** Podrobnosti o Košickom hárčeku (5/14), **red.:** Bratislavský hárček 1937 (5/23), **pem:** Švabinského J. A. Komenský má 50 rokov (6/23), **J. Sobihard:** Poznáte obrázky z poštových lístkov? (2) (7/34), **pem:** Najväčšia známka Česko-slovenska má stovku zlatých kópí (8/17), **K. R.:** Bratisla-

va – Praha 1986 (9/17), **M. Bachratý:** Antipropagačná strojová pečiatka? (11/18), **red.:** Typológia známok emisie Majstrovstvá sveta v rybolovnej technike 1966 (12/20)

■ **ZNÁMKY A CELINY SŠ 1939-1945 • A. Urminský:** Zvláštne použitie doplatnej známky Slovenska z roku 1942 (3/22), **J. Sobihard:** Poznáte obrázky z poštových lístkov? (3/35), **S. Šablátura:** Zo znaleckej praxe – znalecké značky (4/21), **B. Synek:** Pretty women a 10-korunová Bratislava (6/19), **J. Sobihard:** Poznáte obrázky z poštových lístkov? (2), (7/34), **red.:** Medzinárodný odpovedný kupón s nápisom Slovenský štát – katalog výstavy Ružomberok 2007 (11/4),

■ **ZNÁMKY A CELINY SR 1993-2007 •** Nové slovenské poštové známky a iné zberateľské materiály (1/3), (2/3), (3/3), (4/3), (5/3), (6/3), (7/3), (8/3), (9/3), (10/3), (11/3), (12/3), **SP:** Emisný plán slovenských poštových známok na rok 2007 (1/4), **P. Karaba:** Papier niektorých známok tlečených ocelotlačou z plochých dosiek (3/12), Chyba orezu hárčeka a perforačné odchýlky (4/11), **M. Bachratý:** Svetový deň pošty (4/28), **P. Karaba:** Výrobná chyba na výplatnej známke Nitra (5/17), **J. Fronc:** Odchýlny perforace u známek tištených na strojích Wifag v PTC Praha (5/24), **red.:** Najkrajšia slovenská poštová známka a príležitostná pečiatka 2006 (6/6), **J. Fronc:** O perforácii slovenských známok (7/26), **red:** Tlačové značky na okrajoch hárkov niektorých slovenských známok (7/35), **V. Chovanec:** K chybnému orezu hárčekom (8/21), **red.:** Pozor, falzifikát (9/19), **F. Daňko:** Posun farby na PL 50 rokov OSN (9/36), **J. Mička:** Ochranná perforácia na kolových známkach (11/13), **red.:** Anketá Antiznámká 2006 (11/31), **M. Bachratý:** Veľká noc predčasne (12/15), **M. Gerec:** Známkys bielymi okrajmi – malé, ale zaujímavé posuny zúbkovania (12/27), **red.:** Pošta má špeciálne korešpondáky na Sláviká 2007 (12/34), **R. Klíma:** Poštový lístok Doprava na Dunaji – odchýlka farieb (12/35).

■ **ŠPECIALIZÁCIA ZNÁMOK SR 1993-2006 • M. Gerec:** Výrobné chyby známky Deň poštovej známky – História poštovej dopravy (7/20), **M. Gerec:** Výrobné chyby na kupóne PL známky č. 315 Majster Ján: Zvestovanie panne Márii (10/34).

■ **TERITORIÁLNA FILATELIA • V. Priputen:** List z Moskvy (4/34), **V. Priputen:** List z Vilniusu (5/34), **V. Priputen:** List z Chisináu (Kišiňova) (9/23), **V. Priputen:** List z Tiraspolá (10/24), **V. Priputen:** Ruská poštová známka má 150 rokov (12/29).

■ **Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV (ČR, Maďarsko, Poľsko, Rakúsko, Ukrajina) / pem •** (1/7), (2/5), (3/4), (4/6), (5/6), (6/10), (7/9), (8/6), (9/9), (10/7), (11/6), (12/7).

■ POŠTOVÁ HISTÓRIA, VLAKOVÉ POŠTY, PERFINY

• **D. Evinic:** Fiškálne celiny 1/16), **M. Bachratý:** Poznáte Postogram? (1/20), **M. Bachratý:** Poštársky silvestrovský príbeh (1/27), **D. Evinic:** Nálepky na náhle (expresné) balíky a ich sprievodky (2/16), **D. Evinic:** Doplnňovacie kolký na slovenských fiškálnych celinách (3/16), Podacie a dodacie lístky Uhorskej pošty použité na Slovensku (4/17), Doporučene ekonomicky (5/16), **L. Hrozen:** Cisárska manévrová pošta v Saštíne (5/21), Aký: Z histórie pošty Veľké Ripňany (5/25), **D. Evinic:** Zrušenie vnútroštátnych náhradných sprievodiek (6/24), **D. Evinic:** Poplatky z účtov a účteniek od roku 1942 (7/18), Podacie a dodacie lístky z prijímacích a doručovacích kníh (8/28), (9/28), **M. Bachratý:** Záhada z menovej reformy 1953 (9/18), **D. Evinic:** Vrátené? Doručené! (10/18), Stop telegramom (11/16), **M. Bachratý:** Pošta Červeného kríža z obdobia SNP (11/35), **D. Evinic:** Dobyčtie pasy (12/16),

■ NÁMETOVÁ FILATELIA - Zvieratá v službách človeka / J. Solava

• **J. Solava** • Jastrab veľký (1/23), **Operence – spoločníci človeka / J. Solava** • Vrabec (3/23), Lastovička obyčajná (4/23), Sýkorka veľká (5/22), Kukučka obyčajná (6/30), Vodnár obyčajný (7/22), Drozd čierny (8/23), Holub plúžik a hrivnák (9/22), Plamienka driemavá (10/23), Sova obyčajná (11/22), Myšiarka ušatá (12/23), **uký:** 100 rokov Slovenskej ligy v Amerike (5/18), **V. Ruboš:** Osobnosti európskeho skautingu vo filatelii (5/23), **J. Mička:** Personalizované známky – a čo s nimi? (5/28), **pem:** Skauting v Československu a v Slovenskej republike (6/20), **D. Nirka:** Pri spoločných vydaniach vzdialenosť nerozhoduje (8/14), **pem:** Europa 2007 (8/26), **pem:** Pred 70 rokmi zomrel T. G. Masaryk (10/20), **A. Urminský:** Je z čoho pripraviť exponát na tému Jánošík? (10/28), **pem:** 50. výročie prvej umelej družice Zeme (11/14), **pem:** Rímska mozaika vo Vichtene (11/19), **pem:** Fiat 500 oslávil 50. narodeniny (11/30),

■ POHLADY DO SVETA / I. Lužák

• **I. Lužák** • Autostrada del Sole slávi 50. výročie (1/19), Neandertálskeho človeka objavili pred 150 rokmi (1/19), Chorvát Nikola Tesla (1/22), Zima vo švédskom umení (2/12), Výročia dvoch svetov (2/20), Zlatá horúčka a termografická farba (2/22), Obrazy z Nemecka (3/18), Režisér Luchino Visconti (3/19), Indiánski kmeňoví náčelníci (3/27), Zmena na holandskej pošte (4/29), **pem:** Organy v Luxembursku (2/23), Roky Grace Kelly (7/17),

■ POLNÉ POŠTY, MILITÁRIA, CENZÚRA, DEVÍZOVÁ KONTROLA

• **J. Korený:** Slováci v misii OSN UNOMIL v Libérii v rokoch 1993 – 1994 (2/9), Slováci v protichemickej jednotke v koalíčných operáciách Púštna búrka v Saudskej Arábii, Kuvajite a Iraku v rokoch 1990 – 1991 (3/20), Slováci v misiách OSN UNOMUR a UNAMIR v Ugande a v Rwande v rokoch 1993 – 1994 (4/22), Slo-

váci v protichemickej jednotke v koalíčnej operácii Iracká sloboda v Kuvajite a Iraku v roku 2003 (7/23), Slováci v strážnej misii OSN UNGCI v Iraku (Kurdistane) v rokoch 1991 – 1993, 2000 – 2001 (8/16), Slováci vo vojenských operáciách Trvalá sloboda a v medzinárodných silách na podporu bezpečnosti v Afganistane v rokoch 2002 – 2007 (9/16), Slovenský ženisti v operácii Iracká sloboda v rokoch 2003 – 2007 (10/16),

■ ZNÁMKA A ZNÁMKOVÁ GRAFIKA / A Paulinyová

• (1/24), (2/24), (3/24), (7/24), (9/20), (12/20), **R. Fischer:** Téměř zapomenutý Vladimír Kovářík (4/24), Zdeněk Sklenář a poštovní známka (k úmrtí před 20 lety) (8/24), **A. Paulinyová:** O BIB a známke k BIB rozhodol v jej autogram (10/22), **R. Fischer:** Tajemství šifry Jindry S. (11/24),

■ PRÍLEŽITOSTNÉ PEČIATKY / pem

• november – december 2006 (1/9), február 2007 (3/4), marec – apríl 2007 (4/9), apríl 2007 (5/5), apríl – máj 2007 (6/15), jún – júl 2007 (7/6), jún – júl 2007 (8/5), júl – august 2007 (9/5), august – september 2007 (10/11), september – október 2007 (11/5), október – november 2007 (12/13).

■ NEÚRADNÉ PRÍTLAČE • vg:

30. rokov KF 54-30 Košice (4/27).

■ FILATELISTICKÉ VÝROČIA, VÝSTAVY • vm:

Filatelistická výstava Galafila 2007 (5/17), **vg + jms:** Výstava a seminár v Košiciach (6/22), **V. Weiss:** Ružomberok chystá výstavu (8/17).

■ MALÁ ŠKOLA NUMIZMATIKY / E. Minarovičová

• Všeobecne o vonkajšej stránke mince (1/10), Čo všetko si všímame na minci (2/10), Mince a ďalšie vedné odbory (3/8), O vzniku názvov mincí (4/12), Aké ďalšie druhy mincí ešte poznáme (5/10), Stredoveké mincovníctvo (6/13), Vývoj stredovekého mincovníctva pokračuje (7/13), Tolarova mena (8/9), Rakúsko-uhorská korunová mena (9/12), História čs. meny až po vznik SR (10/12), Z akých materiálov sa razia mince (11/10), O čistení kovových peňazí (12/11).

■ NUMIZMATIKA • M. Budaj – P. Nagy:

Výnimočný poklad mincí zo 17. stor. zo Sv. Jura. (2/27), **J. Hunka:** Historický význam náleзов stredovekých mincí z Nitry (5/19), **J. Hunka:** Technika razby mincí v stredoveku (6/26), **pn:** Ukrajina: Nová bankovka 500 hrívien (6/31), **E. M.:** SNS – pobočka Bratislava: Plán prednášok na 2. polrok 2007 (8/11), **J. Hunka:** Technika razby mincí v novoveku 16. – 19. storočie (8/18), **pn:** Kazachstan – nová emisia bankoviek (8/27), **red.:** Oznámenie NBS o zrušení emisie pamätnej mince (9/21).

■ NOVÉ MINCE A MEDAILY • pem:

Nová pamätná zlatá

minca Velkomoravské knieža Mojmir II. (1/5), Jozef Maximilián Petzval – 200. výročie narodenia (2/4), **pem:** 450. výročie dokončenia výstavby starej pevnosti v Komárne (6/8), Slovenské obehové mince 2007 – Gejza Dusík (6/9), **pem:** Slovenské obehové mince 2007 – Prírodné krásy Slovenska, České obehové mince 2007 – Prírodné krásy ČR (7/7), **pem:** Slovenské obehové mince 2007 – Regióny Slovenska (9/6).

■ **MALÉ OKIENKO TELEKARTISTU / M. Jobek** – Španielske „jazdecké“ puzzle, Niektoré podoby Vianoc a Nového roku na TK, Telefonica aj na Slovensko (1/13), Telefonica už na Slovensku II, Obnovenie Prima kreditu cez terminál Tipos (2/13), Huby na TK (**P. Verdon**) (3/13), Huby na TK II (**P. Verdon**) (4/14), Futbalová liga na TK Chorvátska a Slovinska (5/12), Čo nové pribudlo do našich zbierok slovenských verejných TK?, Huby na TK III (**P. Verdon**) (6/16), Huby na TK IV (**P. Verdon**) (7/14), Maďarské šachové puzzle, Obnovenie kredity Easy cez terminál Tipos (8/12), Nový katalóg číповých TK SR (M. Molnoši), Slovaciká na nemeckých predplatených kartách (9/14), Soľ na TK (**P. Verdon**) (10/14), Zaujímavá história TK prof. Arema (**P. Verdon**) (11/12), Paleontológia na TK II (**P. Verdon**) (12/13).

■ **FILOKARTIA • A. Urminský:** Piešťany v čase I. svetovej vojny v zrkadle pohľadníc (1/29), **A. Urminský:** Janko Hraško a jeho autor (5/26).

■ **FILUMENIA • V. Gajdoš:** Výstava 100. výročie založenia zápalkárne v Banskej Bystrici (5/13)

■ **PREDSTAVUJEME ĎALŠIE ZBERATELSKÉ ODBORY / red. z materiálov Klubu sběratelů •** Vreckové kalendáriky (2/30), Modely áut – Ako vznikla výroba modelov áut, Výrobcovia modelov áut (3/28), Figúrky z kindervajec – vzácné a najdrahšie (4/30), Zlatá éra zberateľov prevkapaní z kindervajec (5/30), Pivové suveníry (6/28), Syrové etikety – Eidam, známy syr s nesprávnym názvom? (7/29), Autogramy (8/22), Čajové obaly (9/30), Žuvačkové obaly (10/30), Čokoládové obaly (11/28), Papierové obrúsky (12/24).

■ **LITERATÚRA, RECENZIE • J. Mezencev:** Ján Marcinko: Slovenské bankovky, mince a medaily, **Z. Baliga:** Vianočný darček filokartistom (publikácia Kežmarok) (2/34), **des:** Košice vo filatelii č. 17 (2/34), Numizmatika 21/2006 (2/35), **pem:** Nitra na starých pohľadniciach (3/34), **E. Minarovičová:** Slovenská numizmatika XVIII (10/36), Slovník autorů a zhotovitelů mincí, plaket, významění a odznaků se vřahem k Čechům, Moravě, Slezsku a Slovensku od P. Haimanna (11/36), **J. Mička:** Trnava na starých pohľadniciach (11/36), **E. Minarovičová:** Medzinárodné numizmatické sympóziu v Humennom

2007 (11/37), **FJK:** Známky a čaro filatelie (12/36), **MZ:** Ondrej Földes: Slovensko 1939 – 1945, špecializovaný katalóg poštovým známok a celín (12/36).

■ **HLASY A OHLASY, MÁTE SLOVO • J. Janáč:** Pomník M. R. Štefánika v Považskej Bystrici (2/36), **M. Bachratý:** Ad: Fiškálné celiny (2/36), **J. Dobrovolský:** Zavádzanie nových PSC (2/37), V. Kučera: Niekoľko poznámok k príspevku o potulkách Pečnianskym lesom (2/37), **M. Halko:** Aj v Humennom stál Štefánik (3/30), **A. Urminský:** Ad: Poznate obrázky z poštových lístkov? (4/36), **R. Pleva:** Spoznal som slovenskú kapelu na poštovom lístku (5/36), **RK:** Ad: Chybný orez hárčeka (5/37), V. Pasch: Ad: Bohuslavice, Bohuslavice (6/25), **J. Mička:** Ad: Poznate obrázky z poštových lístkov? (6/34), **R. Ovsonka:** Ad: Poznate obrázky z poštových lístkov? (8/34), J. Hanibal: K zbieraniu autogramov (9/26), **V. Chovanec:** K perforácii slovenských známok (11/21), **red.:** Kto vie, odpovie – cenina z roku 1919 (12/19)

■ **SPOLOČENSKÁ KRONIKA • red.:** Jubilant Jozef Čížek (7/36), **red.:** Michal Zika – 50 (7/36), **red.:** Jubilujúci Antonín Kulhánek (8/37),

■ **STÁLE RUBRIKY:** Úvodník, Inercia, Klubové stretnutia, Regionálne podujatia, Súťaž o Kvet zberateľa, Čo píšú iní (anotácie z časopisov Filatelie a Merkur revue a spravodajcov odborných komisií zasielaných redakcii) – vo všetkých číslach 1 až 12.

■ **PONUKA FIRMY ZBERATEL •** vo všetkých číslach 1 až 12.

■ **ZBERATELSKÉ STATE • V. Kučera:** Z potuliek po pečnianskom lese (č. 23 – príloha v č. 1), **R. Fischer:** Jozef Baláž – Hodnota osobnosti (č. 24 – príloha v č. 3), **J. Nejedlý:** Vězenství v letech 1967 – 1996 pod numismatickou lupou (č. 25 – príloha v č. 5), **Z. Raduška:** Barbados – alebo aj o tom ako môže admirál zastúpiť kráľa (č. 26 – príloha v č. 7), **S. Šablatura:** Celostátna výstava poštových známok Bratislava 1937 (č. 27 – príloha v č. 9), **A. Urminský:** Malebná cesta dolu Váhom v sprievode baróna Medňanského (č. 28 – príloha v č. 11).

■ **SLOV – OLYMP** Spravodajca slovenskej spoločnosti olympijskej a športovej filatelie • v číslach 2, 4, 6, 8, 10, 12.

■ **Netto katalóg SLOVENSKO 2006** - samostatná príloha v č. 2.

■ **AUKČNÝ KATALÓG 19. písomnej aukcie firmy Zberateľ** - príloha v č. 10.

JANUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➔ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

Ajman 1971, Exotické vtáctvo, 879-94	195,-
Antiqua/Barbuda 1986, Lokomotívy, 944-47	240,-
Belgicko 1941, Dobročinné, 582-591	50,-
Belgicko 1942, Dobročinné, 614-623	85,-
Belgicko 1942, Boj proti TBC, Bl. 17	165,-
Belgicko 1944, 80 rokov Červeného kríža, 658-663	45,-

Belgicko 1957, Boj proti TBC, 1084-1090	175,-
Belgicko 1958, Umenie - rôzni autori, 1119-1124	199,-

Bielorusko 1998, ZOH Nagano, 249-250 j	30,-
Bielorusko 2004, LOH Atény, 554-556	55,-
Bielorusko 2006, Flóra, 644-646	65,-
Bielorusko 2007, Miestna fauna (4)	40,-
Ciskej 1988, Vtáky, 17-21	199,-
Cyprus 2006, Rembrandt, 1070	45,-
Cyprus 2007, Morské živočíchy, 1087-90	99,-
Cyprus 2007, Motocykle, 1091-1094	135,-
Čína 2002, Fauna	75,-
Fínsko 1985, Starodávna mapa pobrežia, Bl 1	145,-
Gruzínsko 2001, Šach - Batumi (1)	75,-
Gruzínsko 2002, MS vo futbale Korea/Japonsko, Bl. 28	80,-
Guernsey, Historické rovnošaty vojenské, 93-105	95,-
Holandsko 1941, Kultúrne osobnosti, 392-396	75,-
Holandsko 1943, Symboly a osobnosti, 405-421	50,-

Holandsko 1943, Deň známky - doručovateľ, 422	8,-
Holandsko 1944, Dobročinné, 423-427	15,-
Holandsko 1945, Dobročinné - Defom, 444-448	20,-

Jersey 1973, Lietadlá, 81-84	50,-
Jersey 1978, Lode, 187-191	50,-
Jersey 1980, Mapy, 212-215	50,-
Jersey 1980, Rôzne moto závody, 223-227	50,-
Kuba 2007, Fauna v ZOO (6) + H	150,-
Lesotho 1983, 200 rokov letectva, 424-27 + Bl 18	210,-
Lesotho 1984, Fil. výstava Ausipex '84, H22	90,-
Lesotho 1989, Vtáky, 787-790	199,-
Malajzia 1998, Vzácny hmyz, H	80,-
Malajzia 2002, Podmorský svet, H	80,-
Malajzia 2006, Vodné vtáky, 1368-1371	65,-
Malajzia 2007, Hmyz (4)	65,-
Malajzia 2007, Lietadlá Malajzie (3)	55,-
Moldavsko 2007, Domáce mačky (4)	65,-
Moldavsko 2007, Ryby (spol vyd. s Ukrajinou)	35,-
Moldavsko 2007, Rôzne vtáky, 4 + H	120,-
Moldavsko 2007, MS v šachu Mexico 2007 (1)	55,-
Polsko 1989, Apollo 11, 3206A - hářček	45,-
Polsko 1991, Motýle (Aporia crataeci), Bl 115, hologram, 3,00 €	35,-
Polsko 2006, Polské plemená psov (5-páska)	128,-
Polsko 2007, Polský chov koní, 4-páska	170,-
Rep. Centrafricaine 2000, Vtáci, 2426-2431	170,-
Rumunsko 1968, 120. výř. revolúcie 1948, 2694-2696	38,-
Rumunsko 1969 Umenie - Bernardino Licinio, Bl. 73	50,-
Rumunsko 1970, Fresky kláštorov, 2856-2861	50,-
Rumunsko 1970, Fresky kláštorov, Bl. 76	50,-
Rumunsko 1970, Umenie - Gonzales Coques, 2897-2902	50,-

JANUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

- Rumunsko 1970, Umenie – Pohľad na mesto Sibiu, Bl.79 60,-
 Rusko 2004, Europa – prázdniny (1) 25,-
 Rusko 2006, Vianoce 20,-
 Rusko 2007, Medzinárodný polárny rok, H 55,-
 Rusko 2007, 50 r. encyklopédie, H 40,-
 Rusko 2007, Ďalšie oblasti Ruska (6) 95,-
 Rusko 2007, Vyznamenania (1) 30,-
 Rusko 2007, Kvety – spoločné vyd. s Kóreou, H 75,-
 Rusko 2007, Ohrozená fauna – WWF (3) 55,-
 Rusko 2007, Ohrozená fauna – WWF, PL 140,-
 Srbsko 2007, Dateľ WWF, 4-páska 110,-
 Španielsko 1961, Europa, 1266-1267 16,-
 Španielsko 1961, Umenie IV, 1225-1234 185,-
 Španielsko 1962, Umenie V, 1304-1313 280,-

- Španielsko 1964, Umenie VIII, 1445-1454 110,-
 Španielsko 1975, Umenie XIX, 2177-2184 120,-
 Taliansko 1959, 100. výr. zjednotenia, 1044-1048 20,-
 Taliansko 1965, 20. výr. odboja, 1174-1179 60,-
 Taliansko 1968, Výplatné, 1253-1269 100,-
 Taliansko 1968, 50. výr. skončenia 1. sv. vojny, 1283-1288 35,-

- Thajsko 2000, Včely, H129-H132 160,-
 Tristan da Cunha 1979, Výletná loď Queen Elizabeth II, H9 85,-

- Ukrajina 2001, Europa – voda, darca života (2) 80,-
 Ukrajina 2007, Kozmos – 50. výr. Sputnika (H) 60,-
 Ukrajina 2007, Psy, PL (6) 55,-
 Ukrajina 2007 Mačky, PL (6) 55,-
 Ukrajina 2007, Ryby (spol. vydanie s Moldavskom) 45,-
 Ukrajina 2007, Pelikán WWF j 85,-
 Ukrajina 2007, Pelikán WWF, PL (2 x j) s príl. š 110,-
 Uzbekistan 2007, Lesné plody (4) 180,-
 Uzbekistan 2007, Gepard, 4 + H 199,-

- ZSSR 1989, Kvety, 5931-34 15,-
 ZSSR 1989, 200 r. Francúzskej revolúcie 12,-
 ZSSR 1990 Deň kozmonautiky, 6073 10,-
 ZSSR 1990, Praveká fauna, 6116-20 15,-

Rakúsko:

- 1589 60. výr. úmrtia politika V. Adlera 12,-
 1590 150. výr. úmrtia F. Schuberta 28,-
 1591 Vianoce 1978, Madona s dieťaťom 14,-
 1592 Deň známky – Poštové auto 46,-
 1593 100 rokov rakúskeho alpského klubu 6,-
 1594 Moderné umenie 24,-
 1595 30. výr. všeob. deklarácie ľudských práv 26,-
 1597 Medzinárodný rok dieťaťa 10,-
 1598 50 rokov CCIR 22,-
 1599 ME v streľbe vzduchových zbraní 24,-
 1600 MS v krasokorčuľovaní vo Viedni 16,-
 1601-03 150 rokov Dunajskej paroplavebnej spoločnosti 34,-
 1604 Medzinárodný týždeň dámskej módy 8,-
 1605 700 r. dómu vo Viedenskom Novom Meste 18,-
 1606 200 rokov zákl. vzdelávania v Rakúsku 10,-
 1607 150 rokov rakúskeho štatistického úradu 8,-
 1608 Europa CEPT – história pošty a prenosu správ 26,-
 1609 Kongres Rady pre vznietové motory CIMAC 16,-
 1610 200 rokov oblasti Inn, erb mesta 15,-
 1611 Ochrana vôd 10,-
 1613 700 rokov mesta Rottenmann, erb mesta 15,-
 1614 50. výr. úmrtia politika J. Finka 12,-
 1615 Európske stretnutie navrátilcov 18,-
 1616 Konferencia OSN o vede a technike 18,-
 1617 Otvorenie medzinárodného centra vo Viedni 26,-
 1618 Svetový kongres diabetikov 10,-
 1619 Svetový cestný kongres 16,-
 1620 175 r. Rakúskej štátnej tlačiarne 12,-

JANUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Špeciálna ponuka sérií španielskych kolónií

Fernando Poo

- 1960 Pre mládež – rôzne udalosti, 184-187 45,-
 1961 Deň známky – korytnačka, karavána, 199-202 50,-

- 1964 Deň známky – osobnosť, flóra, 216-218 40,-
 1965 Pre mládež – hmyz, 238-240 45,-
 1968 Sto rokov prvej známky, 258-260 40,-

Španielska Sahara

- 1951 Deň známky – favy, 122-124 65,-
 1952 Deň známky – pštros, 129-131 70,-
 1953 Deň známky – ryby, 139-142 70,-
 1954 Deň známky – ryby, 147-150 70,-

- 1956 Pre mládež – flóra, 157-160 20,-
 1956 Deň známky – erby, 161-163 35,-
 1957 Deň známky – hyena, 173-176 70,-
 1958 Deň známky – vtáky, 184-186 70,-
 1959 Pre mládež – osobnosti, Lope de Vega, 187-190 20,-
 1960 Pre mládež – osobnosti, Fr. Gomez, 203-206 20,-
 1960 Deň známky – fauna, dravci, 207-210 65,-

- 1961 Pre mládež – gazela, 221-223 60,-
 1962 Pre mládež – ryby, 240-242 55,-
 1962 Deň známky – domáce zvieratá, 243-245 55,-

- 1964 Pre mládež – motýle, 256-258 110,-
 1966 Deň známky – ryby, 283-286 85,-
 1967 Deň známky – vtáky, 293-295 85,-

Rio Muni

- 1964 Pre mládež – fauna, 45-47 45,-

Španielska Guinea

- 1951 Deň známky – divá mačka, 271-273 50,-
 1953 Deň známky – hmyz, 295-298 50,-
 1954 Lovci, 299-302 50,-
 1954 Deň známky – korytnačka, žralok, 303-306 60,-
 1965 Flóra, 323-326 55,-
 1957 Deň známky – slony, 334-337 50,-
 1958 Deň známky – motýle, 353-355 50,-

- 1959 Flóra, 356-359 55,-

lfni

- 1951 Deň známky – fauna, 105-107 65,-
 1952 Deň známky – vtáky, 112-114 65,-
 1953 Deň známky – ryby, 128-131 65,-
 1954 Deň známky – ryby, 147-150 50,-
 1956 Pomoc deťom – flóra, 157-160 15,-
 1957 Pomoc deťom – vtáky, 164-166 60,-
 1958 Pomoc pre Valenciú, 171-173 50,-
 1958 Deň známky – ryby, loď 50,-
 1960 Pomoc deťom – fauna, 188-191 50,-
 1960 Deň známky – rôzne stavby, 201-204 20,-
 1961 25 rokov vlády Franca, 208-211 20,-
 1961 Deň známky – doprava, 212-215 20,-
 1962 Pomoc deťom – osobnosti, 216-218 20,-
 1964 Pomoc deťom – gazela, 232-234 40,-
 1965 Pomoc deťom – hmyz, 241-243 40,-
 1965 Deň známky – erb, orol, 244-246 40,-
 1966 Deň známky – motýle, 250-253 65,-
 1967 Deň známky – ryby, 259-261 65,-
 1968 Deň známky – pošta a filatelia, 265-267 40,-

JANUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Špeciálna ponuka
bankoviek rôznych štátov
– všetky v kvalite N/N

Mozambik 1976, 50 escudos	100,-
Mozambik 1976, 100 escudos	120,-
Irán 1982, 500 rials	45,-
Irak po r. 1995, 50 dinars	65,-
Irak 1992, 1 dinar	45,-
Irak po r. 1995, 25 dinars	40,-
Irak po r. 1995, 10 000 dinars	50,-
Egypt 1994, 50 piaster	50,-
Surinam 1963, 10 gulden	60,-
Zambia 1988, 2 kwacha	50,-
Mongolsko 1993, 10 tugrik	40,-
Mongolsko 1993, 20 tugrik	40,-
Mongolsko 1993, 50 tugrik	50,-
Mongolsko 1993, 100 tugrik	80,-
Peru 1987, 50 intis	50,-
Kórea 2005, 200 won	80,-
Rumunsko 1999, 2000 lei	60,-
Honduras 2000, 1 lempira	50,-
Kongo 2000, 50 francs	70,-
Vietnam 1987, 200 đồng	40,-
Vietnam po r. 1994, 20 đồng	35,-
Vietnam po r. 1994, 10 đồng	25,-
Myanmar (Burma) 1996, 5 kyats	30,-
Myanmar (Burma) 1994, 20 kyats	40,-
Kambodža 2002, 50 rials	40,-
Eritrea 1997, 1 makfa	120,-
Malajzia 1999, 1 ringgit	70,-
Indonézia 1992, 100 rupiah	50,-
Malawi 1997, 5 kwacha	50,-

JANUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Krúžkový zakladač s kazetou na albumové listy A 4 v euroobale

Albumové listy so známkami sú uložené prehľadne a bezpečne.

Povrch je z hnedej plastickej fólie

Krúžkový zakladač	285 Sk
Kazeta	295 Sk
Cena za komplet	550 Sk
Názov krajiny (samolepka)	25 Sk

NOVINKA

O. Földes: Slovensko 1939 – 1945, špecializovaný katalóg známok a celín 390 Sk
Príloha: číslovaná PT so známkou z hárčeka Detom

Perové dosky

Originál Schaubek (modré, vínovočervené) – použité, zachovalé á 860,-
Bez nápisu Schaubek (modré, vínovočervené, zelené, čierne) – nové á 650,-

Monografie čs. známok

č. 3 Výplatné známky 1923-1939 250,-
č. 4 Letecké, novinové, dopl. 1918-1939 230,-

M. Jobek: Katalóg slovenských čipových TK na CD 150,-

Albumové listy SLOVENSKO 2007

POFIS aj A4	I. časť	II. časť
BZ	34,-	54,-
Z	110,-	165,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,	
16-listový	490,-
30-listový	780,-
Zásobník Schaubek, A4, 16-listový, biele listy,	
s logom i bez loga Slovenskej pošty	360,-
A4, 8-listový, biele listy, bez loga	180,-
Havidky čierne, šírka 30, 32, 38, 40, 44, 52,	
55, 58, 60, 70, 85, 90 mm - balíček	60,-
Havidky čierne na PL:	
ležaté, veľkosť 175x116 mm - ks	15,-
stojaté, veľkosť 116x175 mm - ks	15,-
Havidky biele na PL:	
ležaté, veľkosť 175x120 mm - ks	15,-
stojaté, veľkosť 120x175 mm - ks	15,-
stojaté, veľkosť 135x185 mm - ks	19,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia	
listov (3 alebo 4 otvory)	365,-
Náhradné listy	
12-okienkové 55x53 mm - 1 list	30,-
20-okienkové 41x42 mm - 1 list	33,-
30-okienkové 31x35 mm - 1 list	35,-

Zásobníky na FDC (celistvosti)

Do veľkosti 190 x 120 mm. Dosky sú z plastovej fólie, vatované. Fóliové listy (50 ks) sa plnia zhora a obsahujú čiernu papierovú vložku.

Farby: zelená, modrá, čierna a červená 390,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá, lopatkovitá alebo okrúhla), kus 85,-
Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá 155,-
Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm 260,-
Ďalšie lupy podľa Zberateľa 9, 10/2005 alebo na www.zberatel.com

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček á 64,-

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 15,-

JANUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisií ★★ (str.40 - 41)

JANUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky
z dnešnej
ponuky
papierových
platidiel
(str. 43)